Kazusy z prawa prywatnego międzynarodowego i międzynarodowego postępowania cywilnego

WROCŁAW 2012

Dostęp online: **http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/37725**

Kazusy z prawa prywatnego międzynarodowego i międzynarodowego postępowania cywilnego

Pod redakcją
Jacka Gołaczyńskiego i Przemysława Pęcherzewskiego

Wrocław 2012

Komitet Redakcyjny
Przewodniczący – prof. dr hab. Leonard Górnicki
Członek – dr Anna Trzmielak-Stanisławska
Członek – mgr Bożena Górna

© Copyright by Jacek Gołaczyński, Justyna Balcarczyk, Wojciech Dubis, Łukasz Cieślak, Łukasz Goździaszek, Przemysław Pęcherzewski, Piotr Rodziewicz, Magdalena Wasylkowska-Michór

Korekta:
Jan Michowski

Projekt i wykonanie okładki:
Daniel Kaźmierczyk

Skład i opracowanie techniczne:
Anna Lenartowicz, Tomasz Kalota eBooki.com.pl

Wydawca
Prawnicza i Ekonomiczna Biblioteka Cyfrowa

ISBN 978-83-61370-09-3

Spis treści

Słowo wstępne 7

I. Stosowanie prawa prywatnego międzynarodowego 9

II. Osoby fizyczne, osoby prawne 13

III. Przedstawicielstwo, czynności prawne, przedawnienie 19

IV. Zobowiązania 27

V. Prawo rzeczowe i prawa autorskie 39

VI. Prawo rodzinne i opiekuńcze 43

VII. Sprawy spadkowe 49

VIII. Postępowanie upadłościowe 55

IX. Międzynarodowe postępowanie cywilne 63

X. Arbitraż 73

Wykaz autorów

prof. dr hab. Jacek Gołaczyński
(Rozdział IX: Kazusy 1-7),

dr Justyna Balcarczyk
(Rozdział IV: Kazusy 1-9),

dr Wojciech Dubis
(Rozdział VII: Kazusy 1-4),

mgr Łukasz Cieślak
(Rozdział IV: Kazusy 10-15),

mgr Łukasz Goździaszek
(Rozdział II: Kazusy 8-11, Rozdział III: Kazus 10, Rozdział IV: Kazus 23, Rozdział IX: Kazusy 8-12),

mgr Przemysław Pęcherzewski
(Rozdział VI: Kazusy 1-10, Rozdział IX: Kazusy 13-18),

mgr Piotr Rodziewicz
(Rozdział I: Kazusy 1-5, Rozdział II: Kazusy 1-7, Rozdział III: Kazusy 1-9, Rozdział IV: Kazusy 16-22, Rozdział V: Kazusy 1-6, Rozdział VII: Kazusy 5-6, Rozdział VIII: Kazusy 1-10, Rozdział X: Kazusy 1-10),

mgr Magdalena Wasylkowska-Michór
(Rozdział IV: Kazusy 24-29).

Słowo wstępne

Kazusy z prawa prywatnego międzynarodowego zostały opracowane jako pomoc naukowa stanowiąca rozwinięcie podręcznika przedmiotu oraz uzupełnienie wykładów i konwersatoriów o zagadnienia związane z praktyką sądową i stosowaniem prawa. Opracowanie obejmuje zagadnienia prawa prywatnego międzynarodowego oraz międzynarodowego postępowania cywilnego, omawiane w ramach wykładu oraz konwersatoriów.

Zbiór kazusów przeznaczony jest dla studentów prawa oraz aplikantów. Ma na celu zobrazowanie podstawowych zagadnień i praktycznych problemów pojawiających się przy oznaczaniu i stosowaniu norm kolizyjnych.

Zbiór składa się z dziesięciu rozdziałów, odnoszących się do zagadnień ogólnych i szczegółowych o zróżnicowanym poziomie trudności. Kazusy zostały opracowane na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. Prawo prywatne międzynarodowe oraz aktów prawa Unie Europejskiej zawierających normy kolizyjne, obowiązujących w dniu oddania zbioru do publikacji.

Autorzy

I. Stosowanie prawa prywatnego międzynarodowego

KAZUS 1

Mohamed Bin Al i Mustafa Bin Al są braćmi i pochodzą z Egiptu. Młodszy z braci Mohamed Bin Al przyjechał do Polski na studia medyczne dla obcokrajowców we Wrocławiu. W trakcie studiów poznał obywatelkę Polski Genowefę Nowak. Po niespełna 10 miesiącach znajomości Mohamed Bin Al i Genowefa Nowak postanowili zawrzeć związek małżeński. Należy przy tym dodać, że przyszły nupturient pochodzący z Egiptu jest kawalerem. W związku z planowanym ślubem brata, a także faktem, że Mustafa Bin Al stracił pracę w swoim kraju ojczystym, postanowił on udać się na 3 miesiące do Polski, pomimo że w Egipcie pozostała jego żona Mata Bin Al. W trakcie pobytu w Polsce znalazł on ciekawą ofertę pracy, postanowił więc wystąpić o możliwość przedłużenia swojego pobytu. Ponadto poznał obywatelkę Polski Marię Kowalską i postanowił zawrzeć z nią związek małżeński. Na co zgodziła się Maria Kowalska.

I. Wskaż prawo właściwe dla zdolności do zawarcia małżeństwa przez:
1. Mohameda Bin Ala;
2. Mustafę Bin Ala;
3. Genowefę Nowak;
4. Marię Kowalską.

II. Czy obywatele Egiptu, w którym dopuszczalne jest pozostawanie w więcej niż jednym związku małżeńskim, będą mogli zawrzeć związki małżeńskie z obywatelkami polskimi zgodnie ze stanem faktycznym przedstawionym w niniejszym kazusie?

KAZUS 2

Spółka Alu-Cynk S.A. z siedzibą we Wrocławiu jest światowej klasy liderem w zakresie produkcji sterowników elektrycznych do maszyn i taśm produkcyjnych. W związku z zawarciem licznych umów na dostawę podzespołów elektrycznych linii produkcyjnych zwiększyło się zapotrzebowanie spółki na surowce niezbędne w procesie produkcji. Przeprowadzona została analiza cen i ofert i zarząd spółki doszedł do wniosku, że najlepszym rozwiązaniem będzie zakup 5 ton stopu chromu i molibdenu na

giełdzie towarowej w Chicago (stan Illinois, USA) oraz 15 ton aluminium na giełdzie towarowej w Londynie. Wobec powyższego stosowne delegacje umocowane do zawarcia umów kupna wskazanych surowców udały się do Chicago i Londynu.

W oparciu o powyższy stan faktyczny, mając na uwadze, że zarówno w Stanach Zjednoczonych, jak i Wielkiej Brytanii występują konflikty interlokalne, wskaż:

1. Jak ustalić system prawny właściwy dla umowy zawartej na giełdzie towarowej w Chicago.
2. Jak ustalić system prawny właściwy dla umowy zawartej na giełdzie towarowej w Londynie.

KAZUS 3

Bracia bliźniacy Fernando A. i Jorge A. są obywatelami Argentyny. Jednak posiadają korzenie polskie i niemieckie – ich babka od strony ojca była Polką, natomiast dziadek od strony matki był obywatelem Niemiec. W 2002 r. bracia udali się na studia informatyczne na uniwersytecie technicznym w Monachium. Po studiach planowali powrót do kraju, lecz otrzymali ciekawe propozycje pracy – Fernando w średniej wielkości firmie informatycznej w Berlinie, natomiast Jorge w jednym z międzynarodowych koncernów informatycznych, miejscem zaś świadczenia przez niego pracy miał być Wrocław. Wspólną pasją braci był windsurfing, dlatego często udawali się nad Morze Bałtyckie. W maju 2011 r. bracia z uwagi na ich wspólne hobby postanowili zakupić dom nad morzem w jednej z nadmorskich miejscowości w województwie zachodniopomorskim. Po wyszukaniu atrakcyjnej oferty domu w Rewalu i dopełnieniu wszystkich formalności (w tym uzyskaniu zgody na zakup wydanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych), w dniu 15 lipca 2011 r. stawili się wraz ze sprzedającym Janem N. przed notariuszem Adamem K. w Szczecinie w celu zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości.

UWAGA: Zgodnie z ustawą PPM prawem właściwym dla oceny zdolności do czynności prawnych osoby fizycznej jest jej prawo ojczyste (łącznik obywatelstwa). Prawem właściwym dla zdolności do czynności prawnych osoby fizycznej według argentyńskich norm kolizyjnych jest prawo miejsca zamieszkania osoby fizycznej.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż, jakie prawo będzie właściwe dla zdolności do czynności prawnych:

1. Fernando A.;
2. Jorge A.;
3. Czy mamy w niniejszym kazusie do czynienia z odesłaniem, jeśli tak to z jakim.

KAZUS 4

W dniu 15 czerwca 2011 r. do Sądu Okręgowego we Wrocławiu wpłynął pozew spółki zarejestrowanej według prawa chińskiego 贸易进口-出口 (HANDEL IMPORT – EXPORT) z siedzibą na Tajwanie przeciwko polskiej spółce Inter – Import sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu. Polska spółka nabyła od kontrahenta z Tajwanu dwa kontenery sprzętu sportowego (piłek, rakietek, ochraniaczy, strojów sportowych), jednak nie uregulowała całej należności za zamówiony towar. Strony w umowie wyłączyły wyraźnie zastosowanie Konwencji Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów sporządzonej w dniu 11 kwietnia 1980 r. w Wiedniu, jednakże poza tym strony nie dokonały wyboru prawa właściwego i zgodnie z normami kolizyjnymi obowiązującymi w siedzibie sądu prawem właściwym dla powyższej umowy jest prawo obowiązujące w miejscu zwykłego pobytu podmiotu sprzedającego, czyli prawo obowiązujące na Tajwanie.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Czy sąd ma obowiązek zastosowania prawa obowiązującego na Tajwanie, jeśli tak, to w jaki sposób będzie je stosował.
2. W jaki sposób sąd może ustalić treść prawa obowiązującego na Tajwanie.
3. Jak powinien postąpić sąd, jeżeli nie będzie mógł ustalić treści prawa obowiązującego na Tajwanie lub gdy ustalenie nie będzie mogło nastąpić w rozsądnym terminie.

KAZUS 5

Obywatel Polski Jan Nowak w dniu 5 maja 2011 r. udał się do pracy na Wyspy Brytyjskie. Początkowo pracował w Brighton, ale ostatecznie przeniósł się do Brininghamu, gdzie znalazł zatrudnienie jako kelner. W Briningham zakład pracy Jana Nowaka znajdował się praktycznie w samym centrum miasta, lecz wynajem mieszkania w centrum był drogi, dlatego też Jan Nowak wynajął kwaterę pod Briningham. Wiązało się to ze znacznymi uciążliwościami związanymi z dojazdem. Wraz z trójką innych obywateli polskich wynajmujących mieszkania nieopodal doszedł do wniosku, że dobrze by było dojeżdżać do pracy samochodem. W tym też celu udał się do komisu i zakupił samochód znanej niemieckiej marki, który jednak był w kiepskim stanie technicznym, co wynikało z tego, iż został wyprodukowany w roku 1981. Samochód był zarejestrowany w Wielkiej Brytanii i po zakupie Jan Nowak przerejestrował pojazd na siebie. Znajomi składali się Nowakowi na paliwo i tak codziennie rano jeździli z nim do pracy w centrum i z powrotem. W weekend 18–19 czerwca 2011 r. Jan Nowak wraz z przyjaciółmi wybrał się

na zawody żużlowe do Cardiff, w których mieli uczestniczyć reprezentanci Polski. W drodze powrotnej z zawodów, włączając się do ruchu na autostradzie M50, Jan Nowak nie dostosował prędkości do panujących warunków na drodze, wskutek czego wpadł w poślizg i zderzył się z nadjeżdżającym pojazdem typu bus. W efekcie zderzenia kierowca busa, Jan Nowak i jeden z podróżujących z nim pasażerów doznali średnich obrażeń ciała i zostali poddani hospitalizacji. Pozostali pasażerowie odnieśli jedynie lekkie obrażenia i po zaopatrzeniu ambulatoryjnym mogli opuścić szpital. W wyniku wypadku poważnym zniszczeniom uległy oba pojazdy oraz maszyny znacznej wartości przewożone w busie. W momencie wypadku Jan Nowak miał we krwi 0,7‰ alkoholu (maksymalna dopuszczalna zawartość alkoholu we krwi w Wielkiej Brytanii wynosi 0,8‰), przy czym zauważalna była tendencja spadkowa poziomu alkoholu we krwi. Jak ustalili biegli, bezpośrednią przyczyną wypadku było niezachowanie szczególnej ostrożności na mokrej nawierzchni i przekroczenie prędkości w tym miejscu (wjazd na autostradę) o 20 km/h (dopuszczalna prędkość 70 km/h). Zaraz po wyjściu ze szpitala Jan Nowak został przesłuchany na policji, zostały mu przedstawione zarzuty i został za kaucją zwolniony do domu. Pięć dni później Jan Nowak wsiadł w samolot i wrócił do swojego rodzinnego miasta Wrocławia. Firma, do której należał bus, oraz ubezpieczalnia zamierzają pozwać Jana Nowaka przed sądem w Polsce o naprawienie szkody powstałej wskutek wypadku.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla pozaumownego zobowiązania Jana Nowaka z tytułu odpowiedzialności za spowodowaną szkodę.
2. Czy sąd polski zastosuje brytyjskie przepisy o charakterze publicznoprawnym wykazujące związek z powyższym stosunkiem prawnym, jeśli tak, to pod jakimi warunkami i w jaki sposób.

II. Osoby fizyczne, osoby prawne

KAZUS 1

Jeff Knew ma 20 lat i jest obywatelem Stanów Zjednoczonych (pochodzi z Puerto Rico). Studiuje na jednej z wyższych uczelni w Stanach Zjednoczonych stosunki międzynarodowe, szczególnie interesuje go polityka zagraniczna państw Europy Środkowej i Wschodniej, a także relacje USA–Rosja. Wobec powyższego udał się w ramach współpracy między uczelnią macierzystą a uczelnią wyższą w Warszawie na wymianę studencką do Polski. Studia w Polsce bardzo przypadły mu do gustu, postanowił więc przedłużyć swój pobyt o dwa lata, tak aby móc nauczyć się m.in. języka. Jedyną rzeczą, która Jeffowi Knew się nie spodobała, była komunikacja miejska, wobec czego postanowił zdać w Polsce egzamin na prawo jazdy, co też uczynił. W dniu 15 czerwca 2011 r. odebrał we właściwym wydziale komunikacji prawo jazdy i przystąpił do poszukiwania samochodu. W jednym z komisów znalazł interesujący go pojazd i postanowił go kupić.
UWAGA: W Puerto Rico pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się z ukończeniem 21 lat. Zgodnie z normami kolizyjnymi obowiązującymi w Puerto Rico zdolność do czynności prawnych podlega prawu państwa miejsca zamieszkania osoby fizycznej.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych Jeffa Knew.
2. Prawo właściwe dla oceny skutków braku pełnej zdolności do czynności prawnych.
3. Czy i kiedy Jeff Knew będzie mógł powołać się na swoją niezdolność według prawa ojczystego.

KAZUS 2

Obywatel Portugalii Luis A. zamieszkuje od trzech lat, tj. od 2008 r., w Polsce. Jego prababka była z pochodzenia Polką, jednak Luis A. nie posiada obywatelstwa polskiego. Niemniej zna on język polski, ukończył m.in. w Polsce studia podyplomowe, a także pracuje w firmie informatycznej w Warszawie. Obecnie zamierza podpisać umowę o pracę na czas nieokreślony w jednym z międzynarodowych koncernów działających w branży informatycznej, który ma swój oddział we Wrocławiu. Miejscem świadczenia

pracy przez Portugalczyka będzie Wrocław. Z uwagi na stabilizację sytuacji zawodowej Luis A. zamierza ubiegać się o przyznanie mu kredytu hipotecznego na zakup własnego mieszkania we Wrocławiu. Ponadto Luis A. zamierza poślubić obywatelkę Polski Joannę B.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla oceny zdolności do czynności prawnych i zdolności prawnej Luisa A.
2. Ewentualne prawo właściwe dla szczególnej zdolności do czynności prawnych.

KAZUS 3

Klaus Schmidt jest obywatelem Niemiec. Zamieszkuje od 2006 r. we Wrocławiu, gdzie prowadzi działalność gospodarczą w zakresie doradztwa personalnego (*human resources*) w formie jednoosobowej działalności gospodarczej. Ponadto posiada 15% udziałów w spółce MARKT GmbH z siedzibą w Berlinie, w której pozostałe udziały należą do jego rodziców i rodzeństwa. W roku 2008 r. Klaus Schmidt zawarł związek małżeński z obywatelką polską Martą Kowalską. W dniu 15 czerwca 2011 r. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej Klaus Schmidt podpisał ze spółką FARBY S.A. z siedzibą we Wrocławiu intratną umowę, na podstawie której zobowiązał się do przygotowania restrukturyzacji kadrowej przedsiębiorstwa oraz oceny obecnego stanu zatrudnienia w spółce. W dniu 25 czerwca 2011 r. Klaus Schmidt udał się do salonu samochodowego pewnej znanej niemieckiej marki, złożył zamówienie i podpisał umowę kupna samochodu osobowego klasy premium. Zawarta umowa kupna samochodu nie jest związana z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych Klausa Schmidta.
2. Prawo właściwe dla zdolności do czynności prawnych dokonanych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.
3. Prawo właściwe dla zdolności do czynności prawnej dokonanej przez Klausa Schmidta w salonie samochodowym.

KAZUS 4

Oleg K. posiada obywatelstwo białoruskie. Jest on aktywnym członkiem opozycji, walczącym o wprowadzenie zmian demokratycznych na Białorusi. Z uwagi na poglądy polityczne był wielokrotnie internowany, a nawet został skazany na karę roku pozbawienia

wolności za udział w nielegalnej manifestacji na ulicach Mińska. Dotknęły go również inne, niesformalizowane szykany, został m.in. zwolniony z pracy w administracji publicznej. W dniu 12 czerwca 2011 r. Oleg K. uczestniczył w nielegalnej manifestacji na ulicach Mińska, która została rozpędzona przez Milicję. W obawie przed mogącymi go dosięgnąć represjami, mając ważną wizę wjazdową do Polski, w dniu 14 czerwca 2011 r. opuścił on terytorium Białorusi i udał się do Polski. W Polsce Oleg K. wystąpił o przyznanie mu statusu uchodźcy w rozumieniu Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, sporządzonej w Genewie 28 lipca 1951 r., oraz o przyznanie mu prawa czasowego pobytu na terytorium Polski. W dniu 3 października 2011 r. otrzymał status uchodźcy. Jako że Oleg K. jest absolwentem wyższej szkoły rolniczej, postanowił otworzyć działalność gospodarczą w zakresie drobnych prac rolniczych i ogrodniczych. Jednocześnie poznał obywatelkę Polski Jolantę M., z którą zamierza zawrzeć związek małżeński.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych Olega K.
2. Prawo właściwe dla zdolności do czynności prawnych w odniesieniu do czynności prawnych dokonanych przez Olega K. z kontrahentami w ramach prowadzonej jednoosobowej działalności gospodarczej.
3. Prawo właściwe do oceny możności zawarcia przez Olega K. związku małżeńskiego z Jolantą M.

KAZUS 5

Polska spółka BUDOWNICTWO S.A. z siedzibą w Katowicach zamierza zakupić 2 tony gładzi szpachlowej oraz 3 tony tynku zewnętrznego. Najlepszą ofertę zaproponowała czeska spółka STAVBA s.r.o. z siedzibą w Ostrawie. Z uwagi na to, że członkowie zarządu już raz zawarli umowę z podmiotem, który, jak się później okazało, był nienależycie reprezentowany, postanowili tym razem, aby uniknąć takiej sytuacji, zwrócić się o pomoc prawną do Jan Kowalski, Zygmunt Nowak Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów Spółka Jawna z siedzibą w Sosnowcu.

W oparciu o powyższy stan faktyczny, jako pracownik Jan Kowalski, Zygmunt Nowak Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów Spółka Jawna wskaż:

1. Prawo właściwe dla zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych czeskiej spółki.
2. Prawo właściwe dla sposobu reprezentacji czeskiej spółki.
3. Prawo właściwe dla ewentualnej odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania czeskiej spółki.

KAZUS 6

FIZZY DRINKS C Corporation z siedzibą w Nowym Jorku jest światowym liderem w zakresie produkcji napojów gazowanych. Jako korporacja o światowym zasięgu prowadzi działalność w oparciu o pięć centrów regionalnych, a mianowicie FIZZY DRINKS AUSTRALIA Ltd. z siedzibą w Sydney, FIZZY DRINKS EUROPE AG z siedzibą w Berlinie, FIZZY DRINKS ASIA GK z siedzibą w Tokio, FIZZY DRINKS AMERICA z siedzibą w Buenos Aires, FIZZY DRINKS AFRICA z siedzibą w Johannesburgu. FIZZY DRINKS EUROPE AG z siedzibą w Berlinie jest udziałowcem szeregu spółek we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej, w tym FIZZY DRINKS POLAND Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych FIZZY DRINKS C Corporation z siedzibą w Nowym Jorku.
2. Prawo właściwe dla zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych FIZZY DRINKS EUROPE z siedzibą w Berlinie.
3. FIZZY DRINKS POLAND Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.
4. Z jakiego typu strukturą z prawnego punktu widzenia mamy do czynienia w niniejszym kazusie?
5. Czy jest to międzynarodowa osoba prawna?

KAZUS 7

Capital Development BV z siedzibą w Londynie prowadzi działalność w zakresie obrotu substancjami petrochemicznymi i materiałami ropopochodnymi. Spółka, pomimo że ma siedzibę w Londynie, została utworzona zgodnie z przepisami prawa holenderskiego w Amsterdamie, a następnie przeniesiono jej siedzibę do Wielkiej Brytanii. W dniu 25 maja 2011 r. Capital Development BV zawarła umowę kupna 200 000 litrów substancji petrochemicznych z polską spółką Rafineria S.A. z siedzibą w Zielonej Górze. Prawem właściwym dla umowy sprzedaży zgodnie z wyborem stron ma być prawo polskie, ponadto strony zawarły umowę jurysdykcyjną, na podstawie której wszelkie spory wynikające z powyższej umowy mają być rozstrzygane przez sąd miejsca siedziby polskiego kontrahenta.

UWAGA: Zgodnie z normami kolizyjnymi obowiązującymi w Wielkiej Brytanii prawem właściwym dla statutu personalnego osoby prawnej jest prawo państwa jej utworzenia.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla zdolności do czynności prawnych Capital Development BV.
2. Prawo właściwe dla zdolności do czynności prawnych Rafineria S.A.

KAZUS 8

Siedemnastoletnia Jelena jest obywatelką jednego z krajów afrykańskich. Na jednym z bazarów we Wrocławiu prowadzi stoisko handlowe, gdzie sprzedaje egzotyczne owoce. Owoce te Jelena zamawia w niemieckiej hurtowni, która dowozi jej co tydzień towar. Piotr prowadzi restaurację we Wrocławiu. Jest obywatelem polskim, w Polsce również mieszka. Restaurację prowadzi w ramach działalności gospodarczej. Piotr zawarł z Jeleną dwuletnią umowę, na mocy której miała ona co tydzień dostarczać do jego restauracji we Wrocławiu różne egzotyczne owoce. Po zawarciu umowy Piotr zorientował się, że Jelena ma tylko siedemnaście lat, powziął zatem wątpliwości, czy umowa jest ważna. O swoich wątpliwościach powiadomił Jelenę, która wyjaśniła, że zgodnie z jej prawem ojczystym ma ona pełną zdolność do czynności prawnych.

1. Według jakiego prawa należy ocenić, czy Jelena miała pełną zdolności do czynności prawnych?
2. Czy umowa jest nieważna?

KAZUS 9

Albert jest obywatelem Niemiec, mieszka jednak na stałe we Wrocławiu, gdzie pracuje w polskim oddziale niemieckiego przedsiębiorstwa. Na swój własny użytek kupił w salonie samochodowym we Wrocławiu nowy samochodu. Samochód nie był jednak dostępny „od ręki" w salonie i zaszła konieczność miesięcznego oczekiwania na jego sprowadzenie. Warunki zakupu ustalono tak, że Albert miał wpłacić 70% ceny przed odbiorem samochodu, a 30% ceny miał zapłacić po odbiorze. Albert wpłacił 70% ceny samochodu, a dealer samochodowy uruchomił proces sprowadzania samochodu do salonu. Po miesiącu samochód był w salonie. Albert jednak nie stawił się po jego odbiór, nie wpłacił także 30% ceny samochodu. Dealer samochodowy wniósł do Sądu Okręgowego we Wrocławiu pozew przeciwko Albertowi. W toku sprawy pojawiło się zagadnienie zdolności do czynności prawnych Alberta.

1. Wskaż prawo właściwe do oceny zdolności do czynności prawnych Alberta.
2. Czy sąd polski będzie miała jurysdykcję krajową do rozpoznania sprawy? Wskaż podstawę prawną.

KAZUS 10

Jednoosobowa spółka Ausbruch GmbH z siedzibą w Berlinie chce rozpocząć prowadzenie w Polsce działalności gospodarczej. Nie chce jednak tworzyć w Polsce oddziału, filii czy agencji, lecz utworzyć nową spółką, której będzie jedynym wspólnikiem. W tym celu Jan, działając w imieniu spółki Ausbruch GmbH z siedzibą w Berlinie w ramach udzielonego mu przez spółkę pełnomocnictwa, chce zawiązać przed polskim notariuszem aktem założycielskim jednoosobową spółkę Błysk z o.o. z siedzibą we Wrocławiu (jedynym udziałowcem byłaby zatem spółka Ausbruch GmbH). Spółka jednoosobowa to spółka kapitałowa, której wszystkie udziały albo akcje należą do jednego wspólnika albo akcjonariusza (art. 4 § 1 pkt 3 k.s.h.). Spółka Ausbruch to „GmbH" (Gesellschaft mit beschränkter Haftung – w tłumaczeniu pol.: spółka z ograniczoną odpowiedzialnością).

1. Czy Jan jako należycie umocowany pełnomocnik będzie mógł zawiązać taką spółkę, jeśli zgodnie z polskim kodeksem spółek handlowych spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie może być zawiązana wyłącznie przez inną jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (art. 151 § 2 k.s.h.)?
2. Jakie jest prawo właściwe do oceny zdolność spółki Ausbruch GmbH do dokonania opisanej w kazusie czynności?

KAZUS 11

Patryk był obywatelem niemieckim, mieszkał jednak wraz z żoną Klaudią nieprzerwanie od kilkunastu lat w Polsce. Marzeniem Patryka było opłynięcie w pojedynkę świata dookoła. Postanowił zrealizować swoje marzenie, kupił odpowiedni jacht i wyposażenie. Według jego wyliczeń podróż miała zająć mu rok. Patryk obiecał Klaudii, że będzie się z nią kontaktował każdego dnia, gdy tylko będzie to możliwe. Wykorzystując łączność satelitarną, Patryk kontaktował się z Klaudią co kilka dni. W pewnym momencie Patryk przestał się kontaktować. Klaudia z przerażeniem dowiedziała się, że w miejscu (Ocean Spokojny), z którego ostatnio kontaktował się Patryk, był huragan. Po 15 latach nieobecności Patryka Klaudia wystąpiła do polskiego sądu o uznanie Patryka za zmarłego.

1. Czy sąd polski ma jurysdykcję krajową do uznania Patryka za zmarłego?
2. Jakie prawo merytoryczne będzie stosowane do uznania Patryka za zmarłego?
3. Jakie znaczenia ma art. 14 ust. 1 Prawa prywatnego międzynarodowego?

III. Przedstawicielstwo, czynności prawne, przedawnienie

KAZUS 1

Obywatelka Grecji Zefiryna Polakis w 2004 r. udała się do pracy w Warszawie. W trakcie pobytu w Polsce poznała obywatela Polski Jana Kowalskiego. W czerwcu 2005 r. zawarła w Warszawie związek małżeński z wyżej wskazanym obywatelem polskim. Rok później państwo Kowalscy przeprowadzili się do Aten, miasta rodzinnego obywatelki Grecji. W dniu 5 grudnia 2006 r. Zefiryna Kowalska urodziła syna Aleksandra. Aleksander był jedynym wnukiem, jakiego miała Anna Kowalska (matka Jana Kowalskiego), która miała do tej pory dwie wnuczki Agnieszkę i Martę, które były córkami siostry Jana – Joanny. W dniu 18 stycznia 2011 r. wskutek choroby Anna Kowalska zmarła. W testamencie cały swój majątek zapisała wnukom. Agnieszka i Marta odziedziczyły mieszkanie o powierzchni 70 m^2 w Warszawie, oszczędności oraz biżuterię stanowiącą pamiątkę rodzinną, natomiast Aleksander odziedziczył dom w Giżycku. Z uwagi na to, że państwo Kowalscy na stałe mieszkają w Grecji, jak i na brak możliwości zajęcia się domem przez członków rodziny zamieszkujących w Polsce, państwo Kowalscy postanowili sprzedać dom i w należyty sposób ulokować środki, aby przekazać je Aleksandrowi, po uzyskaniu przez niego pełnoletniości.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla oceny dopuszczalności rozporządzenia składnikiem majątkowym małoletniego Aleksandra przez jego rodziców.
2. Prawo właściwe dla przedstawicielstwa ustawowego w niniejszym kazusie.

UWAGA: Aleksander ma podwójne obywatelstwo, jest obywatelem Polski i Grecji. Zefiryna jest obywatelką Grecji, a Jan jest obywatelem Polski.

KAZUS 2

Jan Nowak, jak i jego siostra Małgorzata urodzili się na Opolszczyźnie. Ich matka jest pochodzenia niemieckiego, natomiast ojciec pochodzenia polskiego. W 1995 r. Jan Kowalski wyjechał do Niemiec, gdzie z uwagi na niemieckie pochodzenie w 1999 r. uzyskał niemieckie obywatelstwo. W Niemczech Jan Kowalski założył przedsiębiorstwo

budowlane, które w krótkim czasie rozwinęło się bardzo dobrze, dlatego też Jan Kowalski rozszerzył zakres jego działalności o branżę deweloperską, wniósł ponadto swoje przedsiębiorstwo do spółki z Gebaude GmbH z siedzibą w Bonn, której udziałowcami byli Marian Nowak i Helmut Schmidt. Przez pewien okres spółka funkcjonowała prawidłowo, jednak Jan Kowalski w zbyt dużym stopniu zaufał wspólnikom, którzy nadużyli jego zaufania i działając na szkodę spółki, wyprowadzili z niej znaczną część majątku, wskutek czego ostatecznie spółka w roku 2009 utraciła płynność finansową i została ogłoszona jej upadłość. Na kłopoty na płaszczyźnie zawodowej Jana Kowalskiego nałożyły się również kłopoty natury osobistej. Powyższe wydarzenia miały poważny wpływ na zdrowie psychiczne Jana Kowlaskiego, u którego lekarze zdiagnozowali chorobę psychiczną i stwierdzili, że w obecnym stanie nie może on w należyty sposób zadbać o swoje interesy. Sąd w Bonn w dniu 1 lutego 2010 r. ubezwłasnowolnił całkowicie Jana Kowalskiego i ustanowił jego opiekunem zamieszkałą w Kolonii kuzynkę – Joannę Muller. Małgorzata Kowalska zamieszkała w Opolu wraz z Janem Kowalskim są współwłaścicielami (udział J. Kowalskiego wynosi ¼) garażu położonego w Opolu. W dniu 15 czerwca 2011 r. z bardzo korzystną ofertą kupna wspomnianego garażu do Małgorzaty Kowalskiej zwrócił się deweloper, który buduje bloki na działce obok, i grunt, na którym znajduje się garaż, jest dla niego bardzo atrakcyjny.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla opieki nad Janem Kowalskim.
2. Prawo właściwe dla przedstawicielstwa ustawowego wykonywanego przez Joannę Muller w zakresie sprzedaży garażu położonego w Polsce.

KAZUS 3

W dniu 10 czerwca 2011 r. polska spółka Komputer S.A. z siedzibą w Warszawie podpisała umowę, na podstawie której zobowiązała się do stworzenia infrastruktury informatycznej w spółce Info AG z siedzibą w Hamburgu. W związku z powyższą umową ośmiu pracowników spółki Komputer S.A. ma na rok zamieszkać w Hamburgu, w tym też celu spółka rozpoczęła poszukiwania dla nich mieszkań w Hamburgu. Spółka znalazła korzystną ofertę najmu dwóch mieszkań dla swoich pracowników w dzielnicy Harburg. W celu zawarcia umowy najmu ustanowiła pełnomocnikiem do zawarcia powyższych umów radcę prawnego Jana Nowaka, który od dłuższego czasu stale współpracuje ze spółką. W dokumencie pełnomocnictwa zostało wyraźnie wskazane, że prawem właściwym dla pełnomocnictwa jest prawo niemieckie. Jan Nowak w dniu 18 czerwca 2011 r. udał się do Niemiec i zawarł z Schmidt & Bauen GmbH KG umowy najmu, na podstawie

których polska spółka uzyskała prawo używania dwóch lokali mieszkalnych o powierzchni 70 m^2 od dnia 15 września 2011 r., przy ich zawieraniu Jan Nowak okazał sporządzony w języku polskim dokument pełnomocnictwa, którego kopię przekazał niemieckiemu kontrahentowi. W sierpniu spółka polska z przyczyn tylko sobie znanych postanowiła „wycofać się" z zawartej umowy i w piśmie z dnia 15 sierpnia 2011 r. wskazała, że zgodnie z prawem polskim pełnomocnictwo nie było ważne, a tym samym Jan Nowak nie był umocowany do zawarcia umów.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla pełnomocnictwa.
2. Po ustaleniu prawa właściwego wskaż, czy polska spółka będzie mogła na nie powołać się wobec niemieckiego kontrahenta.

KAZUS 4

Obywatel Polski Jan Nowak zamierza nabyć nieruchomość położoną w Barcelonie. W tym też celu udał się do biura obrotu nieruchomościami we Wrocławiu i podpisał umowę o świadczenie usług, polegającą na wyszukaniu interesującej go nieruchomości. W dniu 25 czerwca 2011 r. biuro przekazało Janowi Nowakowi ofertę zakupu nieruchomości letniskowej położonej pod Barceloną, która spodobała się mu i postanowił ją nabyć. Jednak z uwagi na to, że nie włada on dobrze językiem hiszpańskim, jak i z uwagi na natłok obowiązków w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą postanowił udzielić pełnomocnictwa do zawarcia umowy swojej kuzynce Aleksandrze Nowak. W dniu 5 lipca 2011 r. Aleksandra Nowak udała się do Barcelony i tam przed notariuszem zawarła w imieniu i na rzecz Jana Nowaka umowę kupna nieruchomości.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla pełnomocnictwa.
2. Prawo właściwe dla formy pełnomocnictwa.

KAZUS 5

Polska spółka Chemikalia S.A. z siedzibą we Wrocławiu prowadzi działalność gospodarczą w zakresie produkcji chemicznych środków czyszczących. W dniu 10 czerwca 2008 r. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej polska spółka zawarła umowę sprzedaży 10 000 butelek płynu do mycia naczyń kuchennych z niemiecką spółką Flüssigkeit GmbH z siedzibą w Dreźnie. W umowie, jako prawo właściwe strony wskazały

prawo polskie oraz wskazały, że wszelkie spory wynikające z umowy mają rozstrzygać sądy polskie. Natomiast w dniu 25 czerwca 2008 r. polska spółka zawarła umowę sprzedaży z Liquido s.r.l. z siedzibą w Neapolu, na podstawie której włoska spółka zobowiązała się wyprodukować i dostarczyć polskiej spółce 25 000 opakowań do różnego typu płynów, w tym płynu do mycia szyb i płynu do mycia naczyń. Zgodnie z postanowieniami umowy jako prawo właściwe dla umowy strony wybrały prawo włoskie. W dniu 15 lipca 2008 r. włoska spółka dostarczyła polskiej spółce zamówiony towar. Płatność za zamówiony towar miała nastąpić w terminie 14 dni. Następnie część z dostarczonych opakowań polska spółka wykorzystała do przygotowania towarów zamówionych przez niemiecką spółkę i w dniu 25 lipca 2008 r. 10 000 butelek z płynem zostało dostarczonych do siedziby niemieckiej spółki. Niemiecka spółka miała zapłacić cenę w terminie 7 dni od dnia dostarczenia towarów. W dniu 28 lipca 2008 r. polska spółka zapłaciła włoskiej spółce jedynie 60% ceny za dostarczone towary. Natomiast niemiecka spółka w dniu 30 lipca 2008 r. zapłaciła 75% ceny za dostarczone towary. Wobec powyższego w dniu 1 czerwca 2011 r. polska spółka wystąpiła z roszczeniem o zapłatę przez Flüssigkeit GmbH 25% nieuiszczonej ceny. Jednocześnie w dniu 8 czerwca 2011 r. polska spółka została pozwana przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu o zapłatę 40% nieuiszczonej ceny wraz z odsetkami przez Liquido s.r.l.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla przedawnienia roszczenia Chemikalia S.A. o zapłatę przeciwko Flüssigkeit GmbH.
2. Jaki akt prawny będzie miał zastosowanie do przedawnienia powyższego roszczenia.
3. Prawo właściwe dla przedawnienia roszczenia Liquido s.r.l. o zapłatę przeciwko Chemikalia S.A.

KAZUS 6

Obywatel Niemiec Helmut Schmidt przez 8 lat pełnił funkcję członka zarządu w jednym z oddziałów niemieckiego koncernu spożywczego w Polsce. W tym czasie nabył on w Polsce dom jednorodzinny o powierzchni 190 m² położony pod Warszawą oraz 5 udziałów w spółce Napoje sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, ponadto nabył łódź motorową, którą przechowywał w jednej z przystani na wyspie Rugii (Niemcy). W dniu 18 maja 2011 r. Helmut Schmidt otrzymał ofertę pracy w konkurencyjnym koncernie z branży spożywczej, miejscem wykonywania pracy miałyby być Węgry. Helmut Schmidt przyjął ofertę pracy, w związku ze zmianą miejsca pobytu postanowił sprzedać posiadane w Polsce mienie. W dniu 5 czerwca 2011 r. udał się do notariusza wraz z obywatelem

Polski Janem Nowakiem i sprzedał mu dom jednorodzinny, którego był właścicielem. Następnego dnia udał się do Kijowa, i tam przed notariuszem sprzedał Olegowi Krawczenko udziały w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Polsce. W dniu 10 czerwca 2011 r. H. Schmidt udał się z wizytą do swojego przyjaciela Marcusa Kahla, zamieszkałego w Wilnie (Litwa), i zawarł z nim umowę sprzedaży łodzi motorowej.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla formy czynności prawnej, której przedmiotem jest sprzedaż domu jednorodzinnego.
2. Prawo właściwe dla formy czynności prawnej, której przedmiotem jest sprzedaż udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.
3. Prawo właściwe dla formy czynności prawnej, której przedmiotem jest sprzedaż łodzi motorowej.
4. Prawo właściwe dla oceny skutków niedochowania wymogów co do formy w każdym z powyższych przypadków.

KAZUS 7

BUTY IMPORT – EXPORT Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu zawarła z włoską spółką MSCRAPA S.R.L. z siedzibą w Rzymie umowę sprzedaży, na podstawie której polska firma miała dostarczyć do Rzymu 5000 par butów skórzanych wysokiej jakości. W powyższej umowie strony zawarły klauzulę wyboru prawa właściwego następującej treści: „Prawem właściwym dla niniejszej umowy jest prawo polskie". Polska spółka w dniu 5 maja 2008 r. dostarczyła do siedziby kupującego 5000 par butów. Zapłata za dostarczony towar miała nastąpić w terminie 14 dni, co jednak nie nastąpiło. Wobec powyższego polska spółka wystąpiła 15 czerwca 2011 r. do Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków o zapłatę ceny. W odpowiedzi na pozew włoska spółka wskazała, że zgodnie z art. 554 k.c. w zw. z art. 117 § 2 k.c. roszczenie o zapłatę ceny jest przedawnione. W odpowiedzi na odpowiedź na pozew polska spółka wskazała, że do przedawnienia roszczenia o zapłatę ceny ma zastosowanie Konwencja Nowojorska o przedawnieniu w międzynarodowej sprzedaży towarów z dnia 14 czerwca 1974 r. Powyższemu włoska spółka zaprzeczyła twierdząc, że Włochy nie są stroną wyżej wskazanej konwencji.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla przedawnienia.
2. Czy roszczenie o zapłatę ceny jest przedawnione?

KAZUS 8

Obywatel polski Jan Nowak zamierza nabyć łódź motorową, jednak w polskich portalach ogłoszeniowych nie znalazł interesującej go oferty. W związku z powyższym rozpoczął poszukiwania w portalach zagranicznych. Ostatecznie znalazł interesującą go motorówkę na francuskim portalu ogłoszeniowym. Po telefonicznej rozmowie z właścicielem komisu Bernardem Vente ustalił, że oferta jest aktualna i jeśli jest zainteresowany zakupem wskazanej łodzi, może ją zarezerwować do czasu przyjazdu do Francji i sfinalizowania transakcji. Nowak ostatecznie zdecydował się na zakup łodzi, lecz z uwagi na obowiązki zawodowe oraz słabą znajomość języka francuskiego postanowił poprosić swojego szwagra Zenona Kowalskiego o pomoc w dokonaniu transakcji i sprowadzeniu motorówki do Polski. W związku z powyższym Jan Nowak udzielił na piśmie pełnomocnictwa Zenonowi Kowalskiemu do zakupu wskazanej łodzi. Następnego dnia, tj. 28 maja 2011 r., Zenon Kowalski udał się do Marsylii, gdzie znajdował się komis sprzętu wodnego prowadzony przez Bernarda Vente i zawarł z nim, w imieniu Jana Nowaka, umowę sprzedaży wcześniej umówionej łodzi motorowej, zapłacił cenę i w zamian odebrał łódź wraz z kompletem dokumentów. Po sfinalizowaniu transakcji Zenon Kowalski zapakował motorówkę na przyczepę i udał się do Polski, a następnie przekazał zakupioną motorówkę Janowi Nowakowi.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla pełnomocnictwa.
2. Prawo właściwe dla formy pełnomocnictwa.
3. Prawo właściwe dla oceny skuteczności nabycia własności przez Nowaka.

KAZUS 9

Obywatel polski Eugeniusz Iksiński zamieszkały w Zgorzelcu został zatrudniony na stanowisku przedstawiciela terenowego (handlowego) przez niemiecką firmę z branży budowlanej BAUEN GmbH z siedzibą w Görlitz (Niemcy). Do obowiązków Iksińskiego wynikających z umowy o pracę należało prezentowanie produktów będących w ofercie firmy, nawiązywanie kontaktów handlowych z przedsiębiorstwami z branży budowlanej, a także zbieranie zamówień i zawieranie umów sprzedaży chemii budowlanej na terytorium kraju związkowego Saksonia (Niemcy) oraz na terenie Czech (kraj liberecki, ustecki), i w Polsce (na terenie województwa dolnośląskiego). W umowie o pracę zostało zawarte wyraźne upoważnienie Iksińskiego przez BAUEN GmbH do zawierania w jej imieniu umów sprzedaży i przyjmowania zamówień, bez potrzeby odrębnego upoważnienia, do

kwoty nieprzewyższającej 10 000 €, zgodnie z obowiązującą w BAUEN GmbH ofertą katalogową.

W ramach świadczonej pracy, w dniu 10 czerwca 2011 r. Iksiński udał się do Legnicy, gdzie zaprezentował oferowane przez niemiecką spółkę towary Adamowi Nowakowi prowadzącemu jednoosobową działalność gospodarczą w zakresie budownictwa, który ostatecznie zamówił towary na kwotę stanowiącą równowartość 2000 €. W dniu 12 czerwca 2011 r. Iksiński przyjął zamówienie na towary o wartości 1000 € od Helmuta Schmidta, właściciela firmy budowlanej zamieszkałego w miejscowości Bautzen (Niemcy). Tydzień później Iksiński udał się do Liberca (Czechy) i zaprezentował ofertę Vaclavowi Bazinowi, prowadzącemu firmę budowlaną, który również zamówił towary z oferty BAUEN GmbH na kwotę stanowiącą równowartość 1350 €.

W oparciu o przedstawiony stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla pełnomocnictwa udzielonego Iksińskiemu.
2. Prawo właściwe dla umowy zawartej pomiędzy BAUEN GmbH a Adamem Nowakiem.
3. Prawo właściwe dla umowy zawartej pomiędzy BAUEN GmbH a Vaclavem Bazinem.
4. Prawo właściwe dla umowy zawartej pomiędzy BAUEN GmbH a Helmutem Schmidtem.

KAZUS 10

Piotr mieszka w Kanadzie. Nie było go w Polsce od trzydziestu lat. Jest właścicielem mieszkania we Wrocławiu, które w ogóle nie jest wykorzystywane. Biuro Nieruchomości, któremu Piotr zlecił znalezienie kupca, zawiadomiło go, że Patrycja chce kupić mieszkanie Piotra. Biuro Nieruchomości wskazało przy tym, że Patrycja chce zawrzeć umowę sprzedaży w ciągu tygodnia, gdyż tak wynika z uzgodnień z bankiem, który udzieli jej kredytu na zakup mieszkania. Piotr jest jednak tak zapracowanym człowiekiem, że nie ma czasu na przyjazd do Polski w najbliższym czasie w celu zawarcia notarialnej umowy sprzedaży. Piotr, nie chcąc stracić kupca, poprosił swojego najlepszego kolegę Krzysztofa, również mieszkającego w Kanadzie, który akurat wybiera się na trzytygodniowe wakacje do Polski, aby załatwił za niego „formalności" związane z podpisaniem umowy sprzedaży mieszkania. Krzysztof się zgodził. W tym celu Piotr sporządził w Kanadzie pełnomocnictwo do zawarcia przez Krzysztofa w Polsce notarialnej umowy sprzedaży nieruchomości na rzecz Patrycji. Pełnomocnictwo sporządzono w formie pisemnej i zaopatrzono w stwierdzenie Konsula Generalnego RP o zgodności dokumentu, w tym pod

względem formy, z prawem miejsca jego wystawienia. Po przyjeździe do Polski Krzysztof, działając na podstawie pełnomocnictwa, zawarł z Patrycją w Polsce notarialną umowę sprzedaży nieruchomości.

1. Jakie jest prawo właściwe dla oceny formy pełnomocnictwa?
2. Czy umowa sprzedaży jest nieważna?

IV. Zobowiązania

KAZUS 1

We włoskiej gazecie plotkarskiej ukazującej się także w wydaniu internetowym oraz dystrybuowanej na terenie całej Europy ukazał się artykuł o aktorze X – obywatelu Wielkiej Brytanii, zamieszkałym w Niemczech. W ocenie opisanego, w treści publikacji zostało naruszone jego dobre imię.

1. Jakie prawo jest właściwe dla jego roszczenia?
2. Przed jakim sądem/ sądami może on dochodzić swoich praw?

KAZUS 2

W kampanii reklamowej polskiej spółki Piwo SA z siedzibą we Wrocławiu, która ukazała się także w czasopiśmie „Tydzień Piwosza" wydawanym przez polską spółkę, wykorzystano wizerunek nieżyjącego już prezydenta Stanów Zjednoczonych. Jego spadkobiercy zamierzają wystąpić z roszczeniami z tego tytułu.

1. Jakie prawo jest właściwe do zbadanie kwestii ich legitymacji procesowej (czyli dziedziczności dobra osobistego)?
2. Na podstawie jakiego prawa mogą wysuwać roszczenia w stosunku do spółki Piwo SA?
3. Jakie prawo jest z kolei właściwe dla ich ewentualnych roszczeń w stosunku do wydawcy?

KAZUS 3

W dniu 1 marca 2007 r. w Rzymie została zawarta umowa sprzedaży udziałów w polskiej spółce Auto-Moto sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu. Sprzedającym był obywatel Polski, zamieszkały w Szwajcarii, kupującym był obywatel Irlandii, mieszkający w Londynie. Powodem zawarcia transakcji było zapewnienie sprzedającego, że spółka jest wyłącznym w Europie licencjobiorcą nowatorskiego oprogramowania do produkcji leków na chorobę nowotworową, w związku z czym ma w perspektywie wielkie zyski. Z tego powodu kupujący zapłacił za udział w spółce, wart nominalnie 50 zł, 50 000 dolarów.

W dniu 1 grudnia 2009 r. nabywca zdaje sobie sprawę, iż został wprowadzony przez sprzedającego podstępnie w błąd, gdyż licencja była fikcją.

1. Na jakiej podstawie może dochodzić ewentualnych roszczeń w sytuacji, gdy strony nie dokonały wyboru prawa?
2. Jaki sąd jest właściwy?

KAZUS 4

Jakub K. w trakcie II wojny światowej służył w siłach powietrznych w Wielkiej Brytanii. Po zakończeniu wojny osiadł w Londynie. Nabył tamtejsze obywatelstwo, nigdy nie zrzekł się jednak obywatelstwa polskiego. W latach 90. wszczął postępowanie o stwierdzenie nieważności dwóch decyzji wywłaszczeniowych dotyczących położonej w Krakowie nieruchomości jego rodziców, którzy zginęli w czasie II wojny światowej i których był jedynym spadkobiercą. Pierwsza z decyzji nie została uznana za nieważną, gdyż wywołała nieodwracalne skutki prawne (Jakubowi K. przyznano jednak odszkodowanie), natomiast druga z decyzji została uznana za nieważną. Jakub K. zmarł bezdzietnie w roku 2006 przed prawomocnym zakończeniem obu powyższych postępowań. W skład masy spadkowej weszła jeszcze nieruchomość w Londynie. Pozostawił testament, mocą którego powołał do dziedziczenia swoją sąsiadkę – obywatelkę Włoch Giuliannę R.

1. Jakie czynności muszą być podjęte, na podstawie jakiego prawa i przed jakim sądem, aby Giulianna R. mogła odziedziczyć wszystkie aktywa wchodzące w skład masy?
2. Czy ważny jest w tym zakresie jakiś termin?

KAZUS 5

Obywatel Niemiec zawarł umowę zobowiązującą do przeniesienia własności (art. 155 k.c., który nie posiada swojego odpowiednika w BGB) nieruchomości położonej na wrocławskim rynku z jej właścicielem – wrocławianinem. Prawem rządzącym tą umową zgodnie z wyborem dokonanym przez strony było prawo niemieckie. Następnie wezwał sprzedawcę do zawarcia odrębnej umowy przenoszącej własność owej nieruchomości, powołując się na prawo rządzące umową.

1. Czy prawidłowo?
2. A jak sytuacja kształtowałaby się odwrotnie, tj. nieruchomość jest położona w Berlinie, a prawem rządzącym umową jest prawo polskie?

KAZUS 6

W dniu 1 marca 1998 roku włoska spółka na podstawie ustaleń poczynionych poprzez wymianę korespondencji e-mail sprzedała polskiemu odbiorcy materiał. Cena została przez strony ustalona, jak również termin odbioru. Cena miała zostać zapłacona w terminie 14 dni. Włoski kontrahent należności jednak nigdy nie otrzymał. W dniu 10 marca 2002 roku wniósł więc do polskiego sądu pozew przeciwko polskiej spółce domagając się zapłaty. Pierwszym z zarzutów, jakie podniósł pozwany było przedawnienie roszczenia.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Czy zarzut ten był zasadny?
2. Czy polskiemu sądowi przysługiwała jurysdykcja?

KAZUS 7

Z Polski wyruszył samochód ciężarowy przewożący do Portugalii polską aparaturę medyczną. Transport przed wyjazdem został zaplombowany. Po dotarciu do miejsca przeznaczenia okazało się jednak, iż plomba zabezpieczająca została usunięta, a część towaru skradziono.

Jakie prawo jest właściwe dla roszczeń kupującego?

KAZUS 8

Polska spółka Nasza-Klasa zatrudniła pracownika – Anglika, który zajmował się stworzeniem nowego oprogramowania dla portalu. Miejscem, w którym wykonywał obowiązki, był zarówno Wrocław, jak i Londyn. W umowie nie znajdowała się żadna klauzula dotycząca praw do oprogramowania stworzonego przez pracownika w trakcie wykonywania przez niego obowiązków pracowniczych. Pracownik zrezygnował jednak z zatrudnienia w Naszej-Klasie, a na stworzone przez siebie oprogramowanie udzielił licencji spółce Facebook, z siedzibą w Los Angeles.

1. Na podstawie jakiego prawa Naszej-Klasie przysługuje ewentualne roszczenie?
2. Jaki sąd będzie właściwy?

KAZUS 9

Obywatel polski został zatrzymany przez włoską policję pod zarzutem posiadania narkotyków. Spędził w tamtejszym areszcie 3 miesiące. Początkowe zarzuty jednak się nie potwierdziły. Został on więc z aresztu zwolniony.

Na podstawie jakiego prawa może dochodzić roszczeń w stosunku do włoskich władz?

KAZUS 10

Spółka XYZ z siedzibą we Frankfurcie nad Menem zawarła w dniu 20 grudnia 2009 r. z przedsiębiorcą Jacquesem B., mającym siedzibę w Paryżu, umowę, której treścią jest wynajem biurowca położonego w Lozannie, stanowiącego własność spółki XYZ, wraz z zapewnieniem świadczenia usługi cotygodniowego sprzątania. Strony nie dokonały wyboru prawa właściwego dla umowy.

Wskaż wszystkie możliwe prawa właściwe i oceń, które z nich znajdzie zastosowanie.

KAZUS 11

Przedsiębiorca mający siedzibę w stolicy Włoch w dniu 10 lutego 2010 r. świadczył usługę przewozu grupy 10 turystów, będących obywatelami Polski, na trasie Rzym–Paryż. Na pokładzie autobusu przewożone były również bagaże turystów.

Określ, które prawo będzie właściwe dla umowy przewozu, jeśli strony nie dokonały wyboru prawa. Rozważ zastosowanie art. 6 Rozporządzenia.

KAZUS 12

Obywatel Polski Jan K. (zamieszkały w Radomsku) kupił w dniu 15 maja 2010 r. od niemieckiego wydawnictwa na aukcji internetowej album fotograficzny. Strona internetowa, na której odbyła się licytacja, umieszczona była na serwerach zlokalizowanych w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Nabywca po 3 dniach od odebrania przesyłki stwierdził, że jest z zakupu niezadowolony i postanowił od umowy odstąpić.

1. Jakie prawo jest właściwe dla umowy sprzedaży, gdy strony nie dokonały wyboru prawa?

2. Jakie prawo mogłoby być przedmiotem wyboru stron?
3. Jakie prawo jest właściwe dla formy czynności odstąpienia od umowy?

KAZUS 13

Obywatel Niemiec Johann B. zawarł w dniu 31 grudnia 2009 r. umowę sprzedaży nieruchomości położonej na Litwie z obywatelem Francji Paulem V.

Jakie prawo będzie właściwe dla formy tej czynności prawnej, a jakie dla samej umowy sprzedaży?

KAZUS 14

Obywatel Niderlandów Vincent van G. zawarł w dniu 1 maja 2010 r. w Berlinie z przebywającym w tym mieście obywatelem Polski Stanisławem W. umowę sprzedaży wyprodukowanego we Francji roweru.

1. Jakie prawo będzie właściwe dla tej umowy, jeśli strony nie dokonały wyboru prawa?
2. Jakie prawo będzie właściwe dla skutków ewentualnej nieważności tej umowy?
3. Czy strony mogą skutecznie wybrać jako właściwe prawo francuskie?

KAZUS 15

Obywatel Polski Kazimierz M. i obywatelka Norwegii Caroline H. w dniu 15 sierpnia 2006 r. wspólnie kupili samochód od obywatela Białorusi Aleksandra Ł. (zamieszkałego w Mińsku) i powrócili tym autem do Norwegii. Płatność miała następować w 24 ratach, płatnych w dolarach amerykańskich miesięcznie z dołu. Po roku para zaprzestała jednak płacenia rat, co skłoniło sprzedawcę do domagania się zapłaty od obojga kupujących solidarnie. Sąd w Mińsku dla stwierdzenia właściwości prawa norweskiego zastosował klauzulę ściślejszego związku na podstawie art. 4 ust. 4 Rozporządzenia.

Oceń prawidłowość działania sądu w opisanej sprawie.

KAZUS 16

W dniu 6 czerwca 2011 r. RASEN GmbH z siedzibą w Hamburgu w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, w której ramach główną część stanowi produkcja

sprzętu ogrodniczego, zobowiązała się sprzedać polskiej firmie ogrodniczej OGRODNICTWO Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu 500 spalinowych podkaszarek do trawników. Strony zawarły w umowie sprzedaży klauzulę wyboru prawa właściwego o następującej treści: „prawem właściwym dla niniejszej umowy jest prawo polskie". Strony jednocześnie nie wskazały wprost, jaki akt normatywny będzie miał zastosowanie do stosunku prawnego wynikającego z zawartej umowy sprzedaży. W dniu 5 września 2011 r. niemiecka spółka dostarczyła zamówiony towar, jednak nie uzyskała w zamian ceny. W związku z powyższym w dniu 5 października 2011 r. do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynął pozew przeciwko OGRODNICTWO Sp. z o.o., w którym RASEN GmbH żąda zapłaty ceny za dostarczone podkaszarki. W odpowiedzi na pozew OGRODNICTWO Sp. z o.o. podniosła, że cena nie została uiszczona z powodu wadliwości dostarczonego towaru.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Jakie prawo będzie właściwe dla powyższego stosunku prawnego.
2. Jaki akt prawny będzie miał zastosowanie do powyższego stosunku prawnego.

KAZUS 17

CASA S.R.L. z siedzibą w Mediolanie w ramach prowadzonej działalności gospodarczej podpisała w dniu 10 lutego 2009 r. umowę sprzedaży 10 000 kartonów płytek podłogowych z polską hurtownią glazury i terakoty TERAKOTA S.A. z siedzibą w Warszawie. Strony ustaliły, że dostawa zamówionych towarów nastąpi w dwóch partiach nie później niż w terminie 3 miesięcy od zawarcia umowy. Strony nie dokonały wyboru prawa właściwego. W dniu 10 lutego 2009 r. do Warszawy dotarło 8000 kartonów płytek. W dniu 15 lutego 2009 r. TERAKOTA S.A. przelała na rachunek bankowy CASA S.R.L. 80% ceny zakupu. W dniu 10 marca 2009 r. do Warszawy dotarła druga partia płytek wraz z fakturą na pozostałą część płatną w terminie 14 dni. Spółka TERAKOTA S.A. odmówiła zapłaty drugiej faktury, wskazując, że część płytek z drugiej partii była rzekomo uszkodzona. W dniu 1 czerwca 2011 r. CASA S.R.L. wystąpiła z pozwem o zapłatę przeciwko TERAKOTA S.A., kierując pozew do Sądu Okręgowego w Warszawie. Spółka TERAKOTA S.A. w odpowiedzi na pozew podniosła zarzut przedawnienia roszczenia o zapłatę 20% ceny, powołując się na art. 554 k.c. w zw. z art. 117 § 2 k.c.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla umowy sprzedaży.
2. Prawo właściwe dla przedawnienia roszczenia o zapłatę 20% ceny oraz ustal, czy roszczenie to uległo przedawnieniu.

KAZUS 18

Przedsiębiorstwo ŁADOGA OOO (Ладога ООО) z siedzibą w Sankt Petersburgu zawarło w dniu 8 sierpnia 2011 r. w Sankt Petersburgu z polskim przedsiębiorstwem Kowalski, Nowak Pośrednictwo Sp. j. z siedzibą we Wrocławiu umowę agencyjną, na podstawie której polski przedsiębiorca ma pośredniczyć – za wynagrodzeniem – przy zawieraniu z klientami na terytorium Polski umów sprzedaży szalunków i innych narzędzi budowlanych na rzecz dającego zlecenie rosyjskiego przedsiębiorstwa. Ponadto, w tym samym dokumencie dla zabezpieczenia roszczeń o wynagrodzenie polskiego przedsiębiorcy została zawarta umowa poręczenia za dług przyszły do wysokości 100 000 zł, zawarta pomiędzy OZERO TOB (Озеро ТОВ) z siedzibą w Kijowie a Kowalski, Nowak Pośrednictwo Sp. j. Spółka OZERO TOB jest podmiotem kapitałowo powiązanym z ŁADOGA OOO.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla umowy agencyjnej.
2. Prawo właściwe dla umowy poręczenia.
3. Prawo właściwe dla formy powyższych czynności prawnych.

KAZUS 19

Jan Kowalski zamieszkały we Wrocławiu przy użyciu niemieckiego portalu z ogłoszeniami wyszukał ofertę sprzedaży samochodu osobowego. Po wymianie korespondencji drogą elektroniczną z właścicielem pojazdu Helmutem Schmidtem zdecydował się na zakup powyższego pojazdu. W tym też celu udał się, w dniu 15 czerwca 2011 r., do miejsca zamieszkania sprzedającego, tj. do Frankfurtu nad Odrą. Jan Kowalski zapłacił cenę, natomiast Helmut Schmidt wydał mu samochód wraz z dwoma kompletami kluczyków oraz niemieckim dowodem rejestracyjnym. Po dokonaniu transakcji Jan Kowalski wracał nowo nabytym samochodem do domu. W trakcie jazdy, niedaleko miejscowości Bielany Wrocławskie, wskutek niedostosowania prędkości do panujących warunków atmosferycznych (padał deszcz i było ślisko) wpadł w poślizg i wypadł z drogi, zatrzymując się na płocie okalającym dom mieszkalny należący do Adama Nowaka. Wskutek powyższego zdarzenia płot uległ całkowitemu zniszczeniu, w efekcie czego Adam Nowak poniósł szkodę majątkową szacowaną na ok. 5000 zł.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla umowy sprzedaży samochodu.
2. Prawo właściwe dla odpowiedzialności z tytułu szkody powstałej wskutek wypadku.

KAZUS 20

Obywatel polski Jan Kowalski wyszukał przy użyciu portalu internetowego ofertę sprzedaży samochodu osobowego zamieszczoną przez Helmuta Schmidta. Jan Kowalski wysłał e-mailem ofertę kupna wyżej wskazanego pojazdu za kwotę 10 000 €, następnie w ciągu dwóch godzin Schmidt odpisał, że przyjmuje ofertę, i zasugerował, aby transakcję sfinalizować za dwa dni, tj. 25 maja 2011 r. Jan Kowalski zgodził się na tę propozycję i dwa dni później udał się do Berlina. Po dotarciu na miejsce okazało się, że Schmidt dzień wcześniej sprzedał samochód innemu Polakowi Janowi Nowakowi, ponieważ ten zaoferował cenę o 1000 € wyższą, a poza tym zjawił się niezwłocznie, zapłacił cenę i odebrał samochód, którym też udał się na terytorium Polski do swojego miejsca zamieszkania, tj. do Ciechocinka.

Po trzech miesiącach od powyższego wydarzenia Jan Kowalski otrzymał wezwanie na Komendę Miejską Policji w Poznaniu na przesłuchanie w charakterze świadka. Okazało się bowiem, że Helmut Schmidt handlował kradzionymi pojazdami i samochód, który zaoferował Kowalskiemu, również był kradziony.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla czynności prawnej dokonanej przez Kowalskiego i Schmidta przez Internet.
2. Prawo właściwe dla odpowiedzialności Helmuta Schmidta z tytułu niewykonania zobowiązania z umowy zawartej z Kowalskim.
3. Prawo właściwe dla oceny skuteczności nabycia własności samochodu przez Nowaka.

KAZUS 21

HAUS GmbH z siedzibą w Wiedniu nawiązała stałą współpracę z CEMENT Sp. z o.o. we Wrocławiu w zakresie realizacji robót budowlanych, polegających na wznoszeniu hal przemysłowo-handlowych. W dniu 10 maja 2011 r. HAUS GmbH zleciło wylanie 5000 m² posadzki w hali produkcyjnej znajdującej się w Brnie (Czechy). Strony wybrały jako prawo właściwe dla powyższej umowy prawo austriackie. W dniu 15 maja 2011 r. austriacka spółka zleciła polskiej spółce wylanie 4500 m² posadzki w jednej z nowo wybudowanych hal produkcyjnych pod Krakowem. Jako prawo właściwe dla tej umowy strony wybrały prawo polskie. Za pierwszą z wykonanych umów polska spółka nie otrzymała zapłaty. Natomiast w dniu 15 października 2011 r. HAUS GmbH wystąpiła przeciwko polskiej spółce z pozwem o zapłatę odszkodowania z tytułu nienależytego wykonania prac budowlanych do Sądu Okręgowego we Wrocławiu. CEMENT Sp. z o.o.

postanowiła wobec zaistniałej sytuacji potrącić przysługującą jej wierzytelność z tytułu wynagrodzenia za wylanie 5000 m² posadzki z wierzytelności HAUS GmbH z tytułu odszkodowania za nienależyte wykonanie zobowiązania.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe, któremu podlega wierzytelność CEMENT Sp. z o.o. względem HAUS GmbH.
2. Prawo właściwe, któremu podlega wierzytelność HAUS GmbH względem CEMENT Sp. z o.o.
3. Prawo właściwe dla potrącenia wierzytelności w powyższym przypadku.

KAZUS 22

Japońska spółka JAPA GK z siedzibą w Tokio zawarła w dniu 25 maja 2011 r. umowę sprzedaży z ELEKTRONIKA IMPORT – EXPORT S.A. z siedzibą we Wrocławiu. Na podstawie powyższej umowy japońska spółka ma dostarczyć 3000 wież hi-fi. Z uwagi na to, że cena jednej wieży wynosi 1000 $, strony zdecydowały, że w celu zabezpieczenia transakcji płatność ceny w wysokości 3 000 000 $ nastąpi przy użyciu akredytywy dokumentowej. Dlatego też polska spółka (zleceniodawca – importer) udała się do jednego z banków w Berlinie świadczącego usługi bankowości korporacyjnej (bank importera), który posiada również oddział w Tokio (bank pośredniczący), i zleciła otworzenie akredytywy dokumentowej na rzecz japońskiej spółki (beneficjent – eksporter). Zgodnie z warunkami akredytywy zapłata ceny nastąpi po przedstawieniu przez eksportera celnych dokumentów eksportowych oraz dowodu dotarcia i rozładowania ładunku w porcie przeznaczenia. Wynika to z tego, że strony zawarły w umowie w zakresie warunków sprzedaży Incoterm 2000 DEQ, o następującej treści: „dostarczone na nabrzeże Gdańsk – Polska", zgodnie z którym obowiązki sprzedającego kończą się z chwilą rozładunku statku w porcie przeznaczenia. Ponadto w umowie zawarto zapis na sąd polubowny, zgodnie z którym wszelkie spory wynikłe z powyższej umowy ma rozstrzygać stały sąd polubowny z siedzibą w Kolonii.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla umowy sprzedaży.
2. Po ustaleniu prawa właściwego, jaki akt normatywny może mieć zastosowanie do umowy sprzedaży?
3. Prawo właściwe dla umowy akredytywy.
4. Prawo właściwe dla umowy o arbitraż.

KAZUS 23

Klara, obywatelka niemiecka, mieszkająca w Niemczech, w 2006 r. darowała w Niemczech swojej siostrzenicy Aleksandrze mieszkanie znajdujące się we Wrocławiu. Forma darowizny była zgodna z prawem obowiązującym w miejscu zamieszania Klary (miejscem, gdzie darowizny dokonano). Z uwagi na rażącą niewdzięczność Klara w 2011 r., powołując się na materialne prawo niemieckie, odwołała darowiznę. Aleksandra po otrzymaniu oświadczenia od Klary o odwołaniu darowizny, nie zgadzała się na odwołanie darowizny, choć w istocie jej zachowanie względem Klary było naganne – nie odwiedzała Klary, nie kontaktowała się z nią, ignorowała telefony od niej, odmawiała przenocowania Klary u siebie, kiedy ta odwiedzała Polskę. Klara wniosła do Sądu Okręgowego we Wrocławiu o nakazanie złożenia Aleksandrze oświadczenia woli o zwrotnym przekazaniu przedmiotu darowizny Klarze.

1. Czy darowizna jest skuteczna z uwagi na formę?
2. Jakie jest prawo właściwe dla darowizny?
3. Czy sąd polski ma jurysdykcje w sprawie?

KAZUS 24

W czerwcu 2010 r. pan Giuseppe M., posiadający miejsce stałego pobytu we Włoszech, ulokował pewną ilość skryptów dłużnych o łącznej wartości 500 000 EUR w niemieckiej filii londyńskiego banku L. Skrypty te zostały wystawione przez Demokratyczną Republikę Konga na rzecz spółki A. & B. z siedzibą w Arabii Saudyjskiej. Personel banku po zapoznaniu się z zawartością koperty stwierdził, że skrypty zostały sfałszowane, a następnie odmówił ich zwrotu właścicielowi i powiadomił o zaistniałym fakcie Policję. Giuseppe M. został aresztowany, a skrypty dłużne unieważnione. Następnie przeprowadzone śledztwo oraz analiza biegłych wykazały, że skrypty jednak są oryginalne. Po wyjściu na wolność Giuseppe M. pozwał bank L w Tribunale di Pisa o odszkodowanie za szkody wyrządzone przez personel tego banku. Na żądaną sumę składało się nie tylko odszkodowanie równe wartości utraconych skryptów, ale również odszkodowanie z tytułu zawartych we Włoszech kontraktów, które zostały zerwane na skutek aresztowania.

1. Czy sąd włoski posiada jurysdykcję w tej sprawie? Jeśli nie, to jaki sąd jest sądem właściwym?
2. Jakie prawo będzie w tym wypadku prawem właściwym?

KAZUS 25

Rudolf D., obywatel Austrii, mający miejsce zwykłego pobytu w Niemczech, włamał się w tym kraju na serwer znajdujący się w Hiszpanii, skąd ukradł poufne dane spółki C&B z siedzibą w Portugalii, a następnie przekazał je drogą elektrowniczą do Giuseppe B., mającego miejsce zwykłego pobytu we Włoszech. Z kolei Giuseppe B. przekazuje otrzymane w ten sposób dane do firmy Z, również posiadającej siedzibę we Włoszech, a wytwarzającej produkty konkurencyjne w stosunku do tych produkowanych przez spółkę C&B i rozprowadzącej je w obrębie Unii Europejskiej. Poszkodowana spółka C&B chce wytoczyć powództwa przeciwko Rudolfowi D. i Giuseppe B.

1. Jaki sąd będzie właściwy w przypadku Rudolfa D., a jaki w przypadku Giuseppe B.?
2. Jakie prawo będzie właściwe w przypadku Rudolfa D., a jakie w przypadku Giuseppe B.?

KAZUS 26

Spółka AB & C z siedzibą we Francji, zajmująca się handlem owocami, zakupiła w Australii 20 ton gruszek. Towar ten był przewożony drogą morską z Melbourne (Australia) do Rotterdamu (Holandia) w specjalnych chłodniach, na pokładzie statku „Star of the Sea" zarejestrowanego we Włoszech. List przewozowy został wystawiony przez niemiecką firmę Z, zajmującą się transportem towarów w chłodniach. Następnie po tym, jak towar został dowieziony do docelowego portu w Holandii, był transportowany drogą lądową, na podstawie międzynarodowego kwitu konsygnacyjnego, do Rungis (Francja), gdzie spółka AB & C odkryła szkodę. Okazało się, że owoce dojrzały przedwcześnie na skutek awarii w systemie chłodzenia. Ubezpieczyciel, firma X, pokryła spółce AB & C straty spowodowane transportem, a następnie pozwała przed francuskim Tribunal de Commerce niemiecką firmę Z oraz właściciela statku „Star of the Sea".

1. Czy sprawa została wytoczona przed właściwym sądem?
2. Według jakiego prawa sąd powinien rozpatrzyć sprawę?

KAZUS 27

Hans D., mający miejsce stałego pobytu w Niemczech i tam na stałe zatrudniony, został przez zatrudniające go przedsiębiorstwo oddelegowany do pracy we Francji. Podczas wykonywania tej pracy Hans D. miał kontakt z materiałami promieniotwórczymi.

Po zakończeniu pracy we Francji, Hans D. na krótko powrócił do Niemiec, gdzie rozpoznano u niego pierwsze objawy choroby popromiennej. Po paru latach przeszedł na emeryturę i wraz z żoną przeprowadził się na stałe do Włoch. We Włoszech choroba w pełni się rozwinęła. Hans D. pozwał właściciela firmy, w której pracował we Francji.

Jakie prawo będzie w tym wypadku właściwe?

KAZUS 28

Francuskie spółki A i B chciały prowadzić w Niemczech projekt deweloperski. Ze względu na rozmiar przedsięwzięcia w Niemczech zostały założone spółki zależne spółek A i B, które miały realizować projekt razem z belgijską firmą budowlaną C&D – głównym wykonawcą. Projekt miał być w przeważającej części finansowany z kredytu, który w konsorcjum niemieckich banków zaciągnąć miała firma C&D. Niestety niemieckie banki nie udzieliły firmie C&D kredytu, co spowodowało jej wycofanie się z całego przedsięwzięcia, a tym samym konieczność likwidacji francuskich spółek zależnych. Spółki A i B pozwały niemieckie konsorcjum bankowe.

1. Czy francuskie spółki A i B mogły wystąpić z takim powództwem na podstawie art. 5 ust. 3 rozporządzenia Bruksela I?
2. Jeśli nie, to jaki podmiot może wystąpić z powództwem na podstawie tego artykułu, jakie prawo będzie właściwe? Przed którym sądem będą mogły w tym wypadku wytoczyć powództwo francuskie spółki dominujące? Jakie prawo będzie w ich przypadku wtedy prawem właściwym?

KAZUS 29

Fleur B., mająca miejsce zwykłego pobytu we Francji, na skutek wymuszenia pierwszeństwa doprowadza w Niemczech do wypadku, w którym uczestniczą Brigitte G. (matka) i Charlotte G. (córka), mające również miejsce stałego pobytu we Francji. W wyniku wypadku Charlotte G. zostaje ciężko ranna. Brigitte G. chce wytoczyć przeciwko Fleur B. powództwo o odszkodowanie. Francja jest stroną Konwencji haskiej o prawie właściwym dla wypadków drogowych z dnia 4 maja 1971 r.

1. Jaki sąd jest właściwy w tej sprawie?
2. Jakie prawo może być właściwe w tej sprawie w zależności od tego, w którym państwie zostanie wytoczone powództwo? (Proszę podać dwa rozwiązania).

V. Prawo rzeczowe i prawa autorskie

KAZUS 1

Obywatel Jan Kowalski wybrał się w podróż do Czech. Jako środek lokomocji wybrał pociąg relacji Warszawa Centralna – Praha Hlavní Nádraží (Dworzec Praga Główna). W trakcie podróży w pociągu spotkał on obywatelkę Austrii Marię Hofer, która pilnie potrzebowała skorzystać z ładowarki do telefonu komórkowego. Wobec powyższego Jan Kowalski, który taką ładowarkę posiadał, zaoferował jej sprzedaż, na co Maria Hofer się zgodziła (transakcja odbyła się, gdy pociąg był jeszcze w Polsce). W trakcie pobytu w Pradze Jan Kowalski zatrzymał się w hostelu niedaleko Starego Miasta. W ostatni dzień pobytu spotkał obywateli Argentyny Juana Guevara i Isabel Saviola, którzy zwrócili się do niego z pytaniem, co przede wszystkim należy zobaczyć w Pradze, ponieważ będą przebywać w tym mieście tylko dwa dni. Jan Kowalski wskazał im miejsca, które warto odwiedzić, a ponadto zaproponował sprzedaż przewodnika i planu miasta w języku angielskim, którymi dysponował, a – jak stwierdził – nie będą już mu potrzebne. Obywatele Argentyny zgodzili się na to i zakupili powyższe przedmioty od Jana Kowalskiego.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla oceny skuteczności nabycia ładowarki przez Marię Hofer.
2. Prawo właściwe dla oceny nabycia własności przewodnika i planu miasta przez obywateli Argentyny.

KAZUS 2

Polska spółka BUDOWA S.A. z siedzibą we Wrocławiu, prowadząca działalność z zakresu budownictwa lądowego, w związku z wygraniem przetargów na wybudowanie 80 km autostrady, jak i umów o generalne wykonawstwo galerii handlowej w Chorzowie i Poznaniu postanowiła zakupić nowy sprzęt niezbędny do realizacji wyżej wskazanych inwestycji. Najlepszą ofertę sprzedaży maszyn budowlanych zaproponowała spółka Gerät AG z siedzibą w Bonn. W dniu 15 czerwca 2011 r. strony podpisały umowę sprzedaży maszyn polskiej spółce. W umowie strony zawarły klauzulę wyboru prawa właściwego, zgodnie z którą prawem właściwym dla umowy jest prawo polskie. Ponadto strony ustaliły, że polska spółka w terminie 3 dni wpłaci na rachunek bankowy spółki niemieckiej

cenę, natomiast 3 dni od otrzymania ceny spółka niemiecka wyda zakupione maszyny polskiej spółce. Tak też się stało. 17 czerwca 2011 r. polska spółka przelała cenę na rachunek bankowy niemieckiego kontrahenta, pieniądze wpłynęły na rachunek 21 czerwca 2011 r. W dniu 22 czerwca 2011 r. do Niemiec udali się przedstawiciele polskiej spółki w celu odbioru zamówionego sprzętu, który ostatecznie trafił na terytorium Polski w dniu 24 czerwca 2011 r.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla nabycia własności maszyn budowlanych przez spółkę BUDOWA S.A.
2. Czy umowa z dnia 15 czerwca 2011 r. wywołała skutek rozporządzający.
3. Chwilę nabycia własności maszyn przez spółkę BUDOWA S.A.

UWAGA: Zgodnie z niemieckim BGB, w Niemczech nieznane są tzw. czynności o podwójnym skutku zobowiązująco-rozporządzającym, które są znane polskiemu systemowi prawnemu.

KAZUS 3

W dniu 10 czerwca 2011 r. niemiecka spółka MAIS AG z siedzibą w Hanowerze zakupiła od chińskiej spółki 玉米 (Kukurydza) 150 ton kukurydzy. Strony ustaliły, że cena za tonę kukurydzy wynosi 140 €. W dniu 12 czerwca 150 ton kukurydzy zostało załadowane na pokład drobnicowca „Freedom", zarejestrowanego w Panamie, w porcie w Szanghaju i statek wypłynął, portem przeznaczenia był Hamburg. 22 czerwca 2011 r., gdy statek z towarem znajdował się na Morzu Czerwonym na wysokości Egiptu, ceny kukurydzy w Polsce wskutek klęski nieurodzaju znacznie wzrosły z 253 € do 398 € za tonę. Wobec powyższego spółka MAIS AG zdecydowała się sprzedać kukurydzę znajdującej się na statku spółce KUKURYDZA sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie za cenę 370 € za tonę. W dniu 24 czerwca 2011 r. w siedzibie polskiej spółki strony podpisały umowę sprzedaży 150 ton kukurydzy, jako prawo właściwe dla powyższej umowy zostało wybrane prawo polskie oraz strony ustaliły, że wszelkie spory związane z powyższą umową będzie rozstrzygał Sąd Okręgowy Warszawa – Praga.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe, któremu podlega 150 ton kukurydzy w trakcie transportu.
2. Prawo właściwe dla nabycia własności 150 ton kukurydzy przez polską spółkę.

KAZUS 4

Obywatel Polski Jan Kowalski posiada bogatą przeszłość kryminalną. Był wielokrotnie notowany za kradzieże, oszustwa, a nawet w marcu 1999 r. został skazany na karę trzech i pół roku pozbawienia wolności za rozbój. Jan Kowalski od 2006 r. przebywa na terytorium Niemiec, gdzie bez wymaganego zezwolenia świadczy pracę. W dniu 15 czerwca 2008 r. Jan Kowalski, korzystając z nadarzającej się okazji, że jego szef Helmut Schmidt przebywa na urlopie wypoczynkowym, zabiera z jego biura dowód rejestracyjny i kluczyki do samochodu służbowego, a następnie w nocy z 15 na 16 czerwca 2008 r. kradnie samochód i udaje się nim bezpośrednio na terytorium Polski. W Polsce sprzedaje skradziony samochód znanemu od lat paserowi Zenonowi Nowakowi zamieszkałemu w Poznaniu. Zenon Nowak przy użyciu znanych tylko sobie sposobów „legalizuje" samochód na terytorium Polski, zmieniając numery indentyfikacyjne pojazdu, jak i przygotowując fałszywe dokumenty pojazdu. W dniu 5 lipca 2008 r. na giełdzie samochodowej w Lubinie sprzedaje wyżej opisany samochód mieszkańcowi Głogowa Adamowi Iksińskiemu po cenie rynkowej. Na przełomie 2010 i 2011 r. w toku współpracy policji polskiej i niemieckiej zostaje rozbita zorganizowana grupa przestępcza działająca na terytorium Polski, Niemiec i Holandii, zajmująca się m.in. kradzieżą pojazdów. Podczas czynności operacyjnych niejako przy okazji policja wpada na trop Jana Kowalskiego i Zenona Nowaka. Zostają oni zatrzymani i przedstawione zostają im zarzuty. Jednocześnie prokuratura informuje o tym fakcie pokrzywdzonego Helmuta Schmidta. Ten dowiedziawszy się, że samochód został zbyty, występuje w dniu 25 czerwca 2011 r. z powództwem windykacyjnym przeciwko Adamowi Iksińskiemu.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla oceny skuteczności nabycia własności przez Zenona Nowaka.
2. Prawo właściwe dla oceny skuteczności nabycia własności przez Adama Iksińskiego.
3. Po ustaleniu prawa właściwego wskaż, czy Adam Iksiński stał się właścicielem samochodu.
4. Czy powództwo windykacyjne zasługuje na uwzględnienie.

KAZUS 5

Obywatel polski Jan Kowalski jest architektem i prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą J. Kowalski „Projekty". W dniu 10 czerwca 2011 r. do biura projektowego J. Kowalskiego zgłosił się Michael Demel, obywatel francuski, i zamówił projekt domu jednorodzinnego wraz z garażem. Jan Kowalski przyjął zamówienie i w dniu 11 czerwca 2011 r. została podpisana umowa o stworzenie projektu architektonicznego.

W ramach powyższej umowy Jan Kowalski przeniósł prawa autorskie majątkowe do utworu architektonicznego na Michaela Demela. Zgodnie z umową na podstawie powyższego projektu obywatel francuski miał wybudować dom jednorodzinny wraz z garażem w miejscowości pod Strasburgiem, gdzie jest właścicielem nieruchomości gruntowej o powierzchni 1 ha. Jednak w oparciu o powyższy projekt postanowił wybudować oprócz wyżej wskazanej budowli również dom i garaż według tego samego projektu na nieruchomości gruntowej pod Marsylią i Paryżem. Tak też uczynił, o czym dowiedział się Jan Kowalski.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla nabycia autorskich praw majątkowych do utworu architektonicznego.
2. Prawo właściwe dla korzystania z autorskich praw majątkowych do utworu architektonicznego.

KAZUS 6

Polski zespół muzyczny ROCK & BAND z Wrocławia zajmuje się komponowaniem muzyki rockowej. Twórczość powyższego zespołu cieszy się dużym zainteresowaniem. Zespół podpisał umowę z wytwórnią fonograficzną MUSIC S.A. z siedzibą we Wrocławiu, na podstawie której wytwórnia zobowiązała się do produkcji, nagrania, dystrybucji i promocji nagrań audio zespołu ROCK & BAND. Na podstawie powyższej umowy w określonym w umowie zakresie zostały przeniesione na wytwórnię autorskie prawa majątkowe do utworów zespołu ROCK & BAND. Ostatnia płyta zespołu wydana w marcu 2011 r. cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem i uzyskała ze względu na liczbę sprzedanych egzemplarzy status platynowej płyty. Jednak w czerwcu 2011 r. jeden z pracowników firmy fonograficznej odkrył, że płyty zespołu ROCK & BAND są sprzedawane na terytorium Rumunii, Bułgarii, Rosji i Ukrainy, jednak płyty te nie pochodzą z oficjalnej produkcji, ale mają charakter płyt pirackich. Ponadto śladowa liczba pirackich egzemplarzy trafiła na rynek polski.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe do ochrony praw autorskich w Polsce.
2. Prawo właściwe do ochrony praw autorskich w Rumunii.
3. Prawo właściwe do ochrony praw autorskich w Bułgarii.
4. Prawo właściwe do ochrony praw autorskich w Rosji.
5. Prawo właściwe do ochrony praw autorskich na Ukrainie.

VI. Prawo rodzinne i opiekuńcze

KAZUS 1

Jan, obywatel Polski, w 2008 r. zawarł w Polsce związek małżeński z Emine, obywatelka Turcji. Małżonkowie zamieszkiwali wspólnie w Warszawie. Emine w 2010 r. wystąpiła przed sądem polskim o rozwiązanie małżeństwa stron poprzez rozwód z wyłącznej winy Jana. Jan odbierał wysyłane przez sąd zawiadomienia, ale nie stawił się na żadną z rozpraw ani nie wniósł żadnego pisma. Sąd orzekł rozwód wyrokiem zaocznym. Emine wyjechała do Turcji, gdzie wystąpiła o uznanie wyroku rozwodowego. Sąd odmówił uznania wyroku stwierdzając, że w Turcji nie jest możliwe rozwiązanie małżeństwa z takich powodów, z jakich nastąpiło to w tej sprawie.

1. Wskaż prawo właściwe dla rozwodu.
2. Wskaż odpowiednią ustawę, konwencję lub rozporządzenie, które będzie miało zastosowanie w sprawie o uznanie wyroku orzekającego rozwód.
3. Czy w takim stanie faktycznym sąd był uprawniony do odmowy uznania?

KAZUS 2

Johan, obywatel Niemiec, zawarł w lutym 2001 r. związek małżeński z Yoko, obywatelką Japonii, we Wrocławiu, gdzie wspólnie zamieszkiwali. Z małżeństwa urodziło się pierwsze dziecko w 2005 r. i drugie w 2008. W 2009 r. ich małżeństwo zostało rozwiązane poprzez rozwód z wyłącznej winy Johana, a sąd powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej Yoko i zasądził na rzecz dzieci alimenty w kwocie po 500 zł na każde z nich oraz 800 zł na rzecz Yoko. W 2010 r. Yoko wyjechała wraz z dziećmi do Tokio, gdzie zamieszkuje do dzisiaj. Yoko chciałaby wystąpić o podwyższenie alimentów dla niej i dla dzieci.

1. Wskaż odpowiednią ustawę, konwencję lub rozporządzenie, które będzie miało zastosowanie w sprawie.
2. Wskaż prawo właściwe dla roszczeń alimentacyjnych Yoko i dzieci.

KAZUS 3

Małżonkowie Katarzyna i Stanisław stale zamieszkują w Niemczech od 1988 r. W grudniu 2001 r. złożyli wniosek o zrzeczenie się obywatelstwa polskiego oraz wniosek o uzyskanie obywatelstwa niemieckiego. Zgoda na zrzeczenie się obywatelstwa została wydana 5 lipca 2002 r. W dniu 30 lutego 2002 r. małżonkowie zawarli w Niemczech w formie aktu notarialnego umowę rozdzielności majątkowej i poddali swoje stosunki majątkowe prawu niemieckiemu.

Wyrokiem SO we Wrocławiu z 10 września 2001 r. zasądzona została od męża Stanisława na rzecz BAUER GmbH kwota 150 000 zł. Po uzyskaniu klauzuli wykonalności wierzyciel wszczął egzekucję co do majątku położonego w Polsce oraz wystąpił o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonce Katarzynie. Klauzula przeciwko Katarzynie została nadana w dniu 3 lipca 2002 r., ale z ograniczeniem do majątku objętego wspólnością ustawową.

1. Czy zawarta umowa o rozdzielności majątkowej jest skuteczna?
2. Jakie jest prawo właściwe dla stosunków majątkowych pomiędzy małżonkami?
3. Katarzyna, powołując się na umowę o rozdzielności majątkowej, chce wnieść powództwo o pozbawienie wobec niej wykonalności tytułu egzekucyjnego. Sąd którego państwa będzie posiadał jurysdykcję do rozpoznania tej sprawy?

KAZUS 4

Jan, obywatel Polski, i Helga, obywatelka Niemiec, zawarli związek małżeński we Wrocławiu w 1995 r. W 1998 r. we Wrocławiu urodziło się ich dziecko. W 2007 r. Helga wyjechała w poszukiwaniu lepiej płatnej pracy do Anglii wraz z dzieckiem, a Jan nadal zamieszkuje i pracuje we Wrocławiu. Małżonkowie w trakcie trwania małżeństwa zakupili we Wrocławiu mieszkanie oraz dwa samochody. Helga od czasu wyjazdu do Anglii zakupiła tam samochód.

Helga w Anglii kilkukrotnie przeprowadzała się, obecnie od 4 miesięcy zamieszkuje w Londynie. Z powodu wyjazdu pomiędzy Janem i Helgą zaczęło dochodzić do licznych nieporozumień dotyczących ich dalszej przyszłości i opieki nad dzieckiem. Helga postanowiła wystąpić do sądu o rozwiązanie małżeństwa stron poprzez rozwód.

1. Wskaż prawo właściwe dla rozwodu.
2. Wskaż sądy, które posiadają jurysdykcję w sprawie o orzeczenie rozwodu.
3. Wskaż prawo właściwe dla oceny małżeńskich stosunków majątkowych pomiędzy małżonkami.

4. Wskaż sądy, które posiadają jurysdykcję w sprawie o podział majątku wspólnego.
5. Czy strony mogą wybrać prawo właściwe i sąd, który będzie posiadał jurysdykcję w sporach dotyczących zobowiązań alimentacyjnych, które mogą powstać w przyszłości?
6. Jeśli tak, to określ formę, w jakiej taka umowa powinna zostać zawarta, oraz wskaż państwa, których prawo może zostać wybrane.

KAZUS 5

Jan i Janina Kowalscy, obywatele Polski, mają córkę w wieku 8 lat, która urodziła się w Polsce. Do 2006 r. wspólnie zamieszkiwali w Warszawie. Ich małżeństwo zostało rozwiązane poprzez rozwód w 2007 r. Po rozwodzie Janina Kowalska wyjechała wraz z córką do Szwecji, gdzie zamieszkuje do dzisiaj. W związku z tym, że uległy zwiększeniu potrzeby majątkowe dziecka, Janina chce wystąpić do sądu z pozwem o podwyższenie alimentów na rzecz córki.

1. Wskaż prawo właściwe dla sprawy o podwyższenie alimentów.
2. Wskaż sądy, które posiadają jurysdykcję dla rozpoznania tej sprawy.

KAZUS 6

Kamil M. urodził się 12 listopada 1984 r. W procesie o ustalenie ojcostwa Stefan K., obywatel Polski, uznał ojcostwo, składając stosowne oświadczenie.

Matka dziecka Janina M., obywatelka Polski, wyjechała w 1989 r. do Berlina, gdzie związała się z Heinrichem D., z którym zawarła w 1991 r. związek małżeński. Prawomocnym postanowieniem z 24 lutego 1994 r. Sąd Rejonowy w Berlinie orzekł, że Kamil M. staje się dzieckiem Heinricha D., a wraz z przysposobieniem uzyskał status prawny wspólnego dziecka małżeńskiego przysposabiającego i jego żony Janiny M. W chwili orzeczenia o adopcji Kamil M. był obywatelem Polski, a Heinrich D. obywatelem Niemiec. Sąd orzekł adopcję, stosując wyłącznie prawo niemieckie.

W postępowaniu tym Stefan K. nie brał udziału, ale został prawidłowo zawiadomiony. W trakcie postępowania nie złożył żadnego oświadczenia, pomimo że był wzywany do wyrażenia swojego stanowiska dwukrotnie przez sąd oraz poinformowany o tym, że niezłożenie przez niego sprzeciwu będzie oznaczało wyrażenie zgody na przysposobienie. Stefan K. zmarł w 2007 r. Nie miał żony ani innych dzieci. Jego jedyny brat Mariusz K. wniósł o uznanie za skuteczne na obszarze Polski orzeczenia Sądu Rejonowego w Berlinie

z dnia 24 lutego 1994 r. w przedmiocie przysposobienia małoletniego Kamila M. przez Heinricha D.

Sąd Okręgowy w Warszawie uznał za skuteczne powyższe postanowienie. Postanowienie to zaskarżył Kamil M. podnosząc, że nie może ono podlegać uznaniu, gdyż uznanie byłoby sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej z uwagi na zastosowanie przez sąd niemiecki wyłącznie prawa niemieckiego, w sytuacji gdy zastosowanie powinny mieć również przepisy prawa polskiego.

1. Prawo którego państwa powinno mieć zastosowanie w tej sprawie?
2. Czy podnoszone przez Kamila M. zarzuty są zasadne?

KAZUS 7

Jerzy i Janina, obywatele Polski, rozwiedli się we Wrocławiu 12 marca 2009 r. Po rozwodzie nadal zamieszkiwali wspólnie wraz z dwójką swoich małoletnich dzieci. Dnia 3 grudnia 2011 r. Janina postanowiła, że wraz z dwójką dzieci wyjedzie do Austrii, na co Jerzy wyraził zgodę. Wyrok rozwodowy zawierał rozstrzygnięcie w przedmiocie wykonywania władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi stron i powierzał ją Janinie. Wyrok nie zawierał rozstrzygnięcia dotyczącego sposobu kontaktowania się Jerzego z dziećmi.

W związku z wyjazdem byłej żony wraz z dziećmi, Jerzy w dniu 11 stycznia 2011 r. postanowił wystąpić do sądu z wnioskiem o ustalenie kontaktów z dziećmi.

1. Wskaż, który sąd będzie posiadał jurysdykcję do rozpoznania tej sprawy.
2. Wskaż prawo właściwe dla ustalenia sposobu kontaktowania się Jerzego z małoletnimi dziećmi.

KAZUS 8

Jan, obywatel Polski, podczas podróży po USA zawarł z niedawno poznaną Janiną, obywatelka Polski, ślub w Las Vegas. Po powrocie z podróży strony postanowiły zamieszkać razem w Barcelonie w Hiszpanii. Pożycie stron nie układało się dobrze i strony rozstały się po 6 miesiącach. Jan powrócił do Łodzi, a Janina do Londynu. W trakcie trwania małżeństwa strony ze wspólnych środków zakupiły samochód, który zabrała ze sobą Janina. Jan chciałby wystąpić o rozwód oraz o podział majątku wspólnego.

1. Wskaż, które sądy będą posiadały jurysdykcję do rozpoznania tych spraw.
2. Wskaż prawo właściwe dla rozwodu.
3. Wskaż prawo właściwe dla podziału majątku wspólnego.

KAZUS 9

M. Szymański, obywatel Polski, zamieszkały we Wrocławiu, i C. Swan, obywatelka Belgii, zamieszkująca w Charleroi, poznali się w 2009 r. za pomocą popularnego portalu społecznościowego. Postanowili zawrzeć związek małżeński. W dniu 15 czerwca 2011 r. zawarli we Wrocławiu majątkową umowę małżeńską ustalającą między nimi rozdzielność majątkową, wybrali prawo polskie jako właściwe dla ich osobistych i majątkowych stosunków małżeńskich, a 18 czerwca 2011 r. zawarli w Warszawie związek małżeński. Według ich planów zamierzali zamieszkać na stałe we Wrocławiu, ale 2 tygodnie po ślubie M. Szymański został oddelegowany do pracy w Rzymie. Małżonkowie wjechali razem do Rzymu, na okres 6 miesięcy, gdzie zamieszkiwali wspólnie. W dniu 28 grudnia 2011 r. małżonkowie wspólnie zamieszkali w Charleroi, gdzie zamieszkują wspólnie do tej pory. Postanowili zawrzeć nową umowę małżeńską ustanawiającą wspólność majątkową.

1. Wskaż prawo właściwe dla osobistych i majątkowych stosunków małżeńskich stron w dniu zawarcia małżeństwa, w trakcie pobytu w Rzymie i obecnie.
2. Wskaż prawo, któremu będzie podlegała pierwsza i druga umowa.
3. Wskaż prawo ustanawiające wymogi formalne dla ważności umowy.

KAZUS 10

Trwające 20 lat małżeństwo Kazimierza i Olgi, oboje obywatele Polski, zostało rozwiązane wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 9 października 2011 r. poprzez rozwód bez orzekania o winie. Olga po rozwodzie wyjechała do Hiszpanii, gdzie zamieszkuje do dzisiaj, a Kazimierz wyjechał do Irlandii, gdzie zamieszkuje do dzisiaj. Olga postanowiła wystąpić przeciwko byłemu mężowi z pozwem o alimenty. Złożyła pozew do Sądu w Barcelonie, a w uzasadnieniu, na podstawie art. 3 Protokołu haskiego wskazała, że prawem właściwym dla jej roszczeń alimentacyjnych wobec byłego męża jest prawo hiszpańskie, które daje jej możliwość dochodzenia alimentów w o wiele szerszym zakresie niż prawo polskie.

1. Jaki zarzut powinien podnieść w odpowiedzi na pozew Kazimierz?
2. Czy w trakcie procesu strony mogą dokonać wyboru prawa właściwego?
3. Jeżeli tak, to wskaż wszystkie możliwości wyboru.

VII. Sprawy spadkowe

KAZUS 1

Tomasz Wiśniewski, będący obywatelem polskim, w dniu 12 grudnia 2009 r., w czasie swego pobytu na stypendium naukowym w Teksasie (USA), sporządził własnoręczny testament, w którym dokonał rozporządzenia całym swym majątkiem na rzecz swego syna Macieja Burego. Małoletni Maciej Bury urodził się w USA w dniu 11 grudnia 2009 r., z nieformalnego związku Tomasza Wiśniewskiego z Moniką Bury, także obywatelką polską, mieszkającą czasowo w USA. Ponieważ Tomasz Wiśniewski nie wiedział, w jaki sposób może w czasie pobytu w USA potwierdzić swoje ojcostwo wobec swego syna Macieja Burego, w testamencie tym dokonał uznania dziecka i na wypadek swojej śmierci wyznaczył dla niego opiekuna w osobie swego ojca, Mariana Wiśniewskiego. O możliwości złożenia takich oświadczeń w testamencie według prawa stanu Teksas, poinformował go jego znajomy, od lat mieszkający w USA.

Niestety, w dniu 22 grudnia 2009 r. Tomasz Wiśniewski zginął w wypadku samochodowym. Po jego śmierci Monika Bury wraz ze swym synem Maciejem powróciła do Polski i przystąpiła do regulowania spraw spadkowych po Tomaszu Wiśniewskim. We wniosku o stwierdzenie nabycia spadku z dnia 23 września 2010 r. wnosiła ona o stwierdzenie, że cały spadek po Tomaszu Wiśniewskim, na podstawie testamentu z dnia 12 grudnia 2009 r., nabył jego syn Maciej Bury. Jako dowód ojcostwa Tomasza Wiśniewskiego wobec Macieja Burego wnioskodawczyni wskazała na oświadczenie zawarte w tym testamencie. W odpowiedzi na ten wniosek, ojciec spadkodawcy Marian Wiśniewski zakwestionował prawo Moniki Bury do reprezentowania Macieja Burego w tym postępowaniu, skoro zgodnie z treścią przedmiotowego testamentu to on został wyznaczony przez spadkodawcę opiekunem małoletniego. Dodatkowo Marian Wiśniewski zarzucił, iż ojcostwo spadkodawcy w stosunku do Macieja Burego nie jest dla niego pewne, skoro dziecko to nie pochodzi z małżeństwa spadkodawcy. Samemu testamentowi Marian Wiśniewski zarzucił, iż nie może on stanowić podstawy powołania do dziedziczenia po Tomaszu Wiśniewskim, skoro testament ten sporządzono w USA, a spadkodawca był obywatelem polskim i w USA przebywał tylko czasowo.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Jakie prawo będzie właściwe dla oceny możliwości sporządzenia testamentu przez Tomasza Wiśniewskiego i z czego to wynika.

2. Czy Tomasz Wiśniewski jako obywatel polski miał możliwość sporządzenia testamentu w czasie swego pobytu czasowego w USA, a jeśli tak/nie, to z czego to wynika.
3. Według jakiego prawa ocenić należy formę testamentu Tomasza Wiśniewskiego i na jakiej podstawie.
4. Czy Tomasz Wiśniewski jako obywatel polski, niezależnie od miejsca, w którym doszło do sporządzenia testamentu, mógł zawrzeć w nim oświadczenia o uznaniu dziecka i wyznaczeniu opiekuna dla małoletniego, i czy takie postanowienie testamentowe będzie skuteczne według prawa polskiego, a jeśli tak/nie, to z czego to wynika.

KAZUS 2

Henry Obukinwe, urodzony w 1980 r. w Niemczech, był dzieckiem Kalu i Marion Obukinwe (ówcześnie bezpaństwowców), przebywających w tamtym czasie nielegalnie na terenie Niemiec. Z uwagi na powyższe Henry Obukinwe nie nabył obywatelstwa niemieckiego ani też później obywatelstwa żadnego innego państwa. W 2001 r. Henry Obukinwe jako piłkarz podpisał kontrakt sportowy z KS „Izolator" Boguchwała i osiedlił się na stałe w Polsce, gdzie uzyskał prawo stałego pobytu i pozwolenie na pracę. W roku 2007 Henry Obukinwe ożenił się z obywatelką polską Marzeną Gorlewską i związku z tym w 2010 r. wystąpił o nadanie mu obywatelstwa polskiego. W roku 2007 Henry Obukinwe, podczas zawodów sportowych w Czechach, uległ poważnej kontuzji zagrażającej bezpośrednio jego życiu i w czasie pobytu w szpitalu w Brnie sporządził testament własnoręczny w formie przewidzianej przez prawo czeskie. W roku 2011, jeszcze przed nadaniem polskiego obywatelstwa, Henry Obukinwe zmarł.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Jakie prawo będzie właściwe dla oceny zdolności do sporządzenia testamentu przez Henry'ego Obukinwe i z czego to wynika. Jaka jest podstawa tej oceny, skoro Henry Obukinwe był bezpaństwowcem zamieszkałym na stałe w Polsce?
2. Według jakiego prawa ocenić należy formę testamentu Henry'ego Obukinwe i na jakiej podstawie.
3. Czy Henry Obukinwe miał możliwość sporządzenia testamentu w Czechach, w formie przewidzianej przez prawo czeskie, skoro był on bezpaństwowcem zamieszkałym na stałe w Polsce.

KAZUS 3

Spadkodawca Jan Wolski, obywatel polski zamieszkały na stałe w Kanadzie, w czasie wakacji na Bali sporządził testament w formie przewidzianej przez prawo indonezyjskie, jednak niewystarczającej zarówno według prawa polskiego, jak i kanadyjskiego. W testamencie tym Jan Wolski dokonał rozporządzenia całym swym majątkiem na rzecz swej konkubiny Mary Koch, obywatelki niemieckiej, i jednocześnie poddał sprawę spadkową po sobie prawu stanu Floryda (USA), gdzie zamierzał się osiedlić na swej emeryturze. W miesiąc po sporządzeniu tego testamentu Jan Woski przyjechał do Polski, gdzie zmarł nagle.

We wniosku o stwierdzenie nabycia spadku siostra Jana Wolskiego, Maria Wolska, wnosiła o stwierdzenie, że nabyła ona cały spadek po spadkodawcy, na podstawie ustawy, jako jego jedyna spadkobierczyni, w braku innych spadkobierców ustawowych. Zakwestionowała ona przy tym ważność testamentu Jana Wolskiego jako niespełniającego wymogów prawa polskiego, a nadto stwierdziła, iż sprawa spadkobrania po nim rozstrzygana być winna wyłącznie w oparciu o prawo polskie, skoro spadkodawca był obywatelem polskim, a w Kanadzie jedynie mieszkał, nie wspominając już o Florydzie, gdzie dopiero zamierzał zamieszkać w przyszłości. W odpowiedzi na ten wniosek Mary Koch wnosiła o stwierdzenie, iż to ona nabyła cały spadek po spadkodawcy, na podstawie testamentu, który uznawała za ważny, skoro odpowiadał wymogom prawa indonezyjskiego. Nadto Mary Koch zakwestionowała orzekanie w niniejszej sprawie na podstawie prawa polskiego, skoro Jan Wolski poddał sprawę spadkową po sobie prawu stanu Floryda.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Jakie prawo będzie właściwe dla sprawy spadkowej po Janie Wolskim i na jakiej podstawie przeprowadzona winna być taka ocena.
2. Czy Jan Wolski mógł poddać sprawę spadkową po sobie prawu stanu Floryda, a jeśli tak/nie, to dlaczego.
3. Czy testament Jana Wolskiego był ważnie sporządzony i na jakiej podstawie to oceniamy.

KAZUS 4

Jan Kowal, obywatel polski, zamieszkały na stałe w Grecji, pozostawał w związku małżeńskim z Romy Witt, obywatelką austriacką. W grudniu 2009 r. Romy Witt zaszła w ciążę z Janem Kowalem, który jednak zginął w wypadku samochodowym na terenie Włoch w lutym 2010 r. W sierpniu 2010 r. urodził się syn Jana Kowala i Romy Witt, Mark Witt, który po matce nabył obywatelstwo austriackie. Głównym składnikiem

majątku spadkowego po Janie Kowalu jest nieruchomość gruntowa położona w Łomiankach pod Warszawą.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Jakie prawo będzie właściwe dla sprawy spadkowej po Janie Kowalu i na jakiej podstawie przeprowadzona winna być taka ocena.
2. Jakie prawo będzie właściwe dla oceny zdolności do dziedziczenia Marka Witta po Janie Kowalu i na jakiej podstawie to oceniamy.
3. Gdzie winno toczyć się postępowanie spadkowe po Janie Kowalu i na jakiej podstawie dochodzi do takiego wskazania.

KAZUS 5

Jan Schmidt urodził się na Opolszczyźnie i posiada podwójne obywatelstwo: polskie i niemieckie. Przez 20 lat mieszkał w Hanowerze, natomiast od 10 stycznia 2008 r. mieszka we Wrocławiu. Jan Schmidt podczas pobytu w Niemczech pozostawał w związku małżeńskim z obywatelką Niemiec Angelą Maier-Schmidt. Z powyższego związku urodziło się dwoje dzieci: Markus i Anna. W dniu 5 maja 2005 r. sąd w Hanowerze rozwiązał przez rozwód małżeństwo Jana Schmidta i Angeli Maier-Schmidt. Po przeprowadzce do Polski Jan Schmidt poznał obywatelkę Polski Martę Nowak. W dniu 15 kwietnia 2009 r. Jan Schmidt zawarł z Martą Nowak związek małżeński. Ze związku tego urodziło się 5 maja 2010 r. trzecie dziecko Jana Schmidta – syn Andrzej. W dniu 10 sierpnia 2011 r. Jan Schmidt udał się do kancelarii notarialnej i przed notariuszem Zenonem Iksińskim sporządził testament, na podstawie którego do dziedziczenia powołał swojego syna Andrzeja i żonę Martę po ½ udziału w spadku, ponadto na rzecz Anny zapisał jedną z pięciu nieruchomości, których był właścicielem, a mianowicie mieszkanie o powierzchni 83 m² położone w Hanowerze, natomiast na rzecz Markusa zapisał środki pieniężne oraz instrumenty finansowe zgromadzone na rachunku bankowym i rachunku inwestycyjnym o łącznej wartości 85 000 €. W testamencie Jan Schmidt dokonał wyboru prawa właściwego dla spraw spadkowych, jako prawo właściwe wybierając prawo niemieckie. W dniu 15 października 2011 r. w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą Jan Schmidt udał się w podróż służbową do Kijowa. W drodze powrotnej miał wypadek, w którego następstwie w wyniku odniesionych obrażeń Jan Schmidt w dniu 20 października 2011 r. zmarł.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Czy wybór dokonany przez Jana Schmidta w zakresie prawa właściwego dla spraw spadkowych jest ważny i skuteczny.

2. Prawo właściwe dla dziedziczenia po Janie Schmidcie.
3. Prawo właściwe dla formy testamentu.
4. Prawo właściwe dla ważności testamentu.
5. Prawo właściwe dla zapisów testamentowych.

KAZUS 6

Jan Nowak posiada obywatelstwo polskie. W dniu 25 maja 2005 r. ożenił się z obywatelką Czech Anną Tichy. Małżonkowie zaraz po ślubie na stałe zamieszkali we Wrocławiu. Z powyższego związku urodziła się dwójka dzieci: Joanna i Aleksander. Dzieci posiadały podwójne obywatelstwa – polskie i czeskie. W czerwcu 2011 r. Jan Nowak wybrał się wraz z synem Aleksandrem do Argentyny, aby odwiedzić swoją siostrę Martę Nowak-Martinez zamieszkałą na stałe w Buenos Aires. W dniu 28 czerwca 2011 r. Jan Nowak wraz z synem wyruszyli w podróż powrotną. Udali się na lotnisko w Buenos Aires, skąd odlecieli do Recife (Brazylia), tam przesiedli się na bezpośredni lot do Pragi, gdzie mieli spotkać się z Anną Tichy-Nowak i Joanną Nowak, które przebywały u rodziców Anny w Pradze. Dwie godziny po starcie z lotniska w Recife samolot, którym lecieli Jan i Aleksander Nowak, znajdował się nad Oceanem Atlantyckim i natrafił na burzę. Po 30 minutach od wejścia w strefę burzy kontroler lotów z Recife utracił kontakt radiowy z samolotem, ponadto zniknął on z ekranów radarów. Samolot zgodnie z planem miał dotrzeć do portu lotniczego Praga – Ruzyně 29 czerwca 2011 r. o godzinie 13.45 czasu miejscowego, jednak nigdy do niego nie dotarł. Po zniknięciu z ekranów radarów pojawiło się realne zagrożenie, że samolot uległ katastrofie. Wobec powyższego zostały wszczęte działania na morzu, mające na celu odnalezienie ewentualnych ofiar katastrofy i wraku samolotu. W trakcie akcji ratowniczej prowadzonej 1500 km od wybrzeży Brazylii zostały znalezione jedynie fragmenty poszycia samolotu. Nie znaleziono ofiar katastrofy, jak i czarnych skrzynek samolotu.

Wniosek o uznanie za zmarłego Jana i Aleksandra Nowaka oraz o stwierdzenie nabycia praw do spadku po nich został wniesiony 30 sierpnia 2012 r. do Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla ustalenia chwili śmierci Jana i Aleksandra Nowaka w związku z grożącym im wspólnie niebezpieczeństwem.
2. Prawo właściwe dla uznania za zmarłego Aleksandra Nowaka.
3. Prawo właściwe dla uznania za zmarłego Jana Nowaka.
4. Prawo właściwe dla sprawy spadkowej po Aleksandrze Nowaku.
5. Prawo właściwe dla sprawy spadkowej po Janie Nowaku.

VIII. Postępowanie upadłościowe

KAZUS 1

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej Budownictwo Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu zawarła umowę o wykonanie prac budowlanych na rzecz Stavba s.r.o. z siedzibą w Pradze. Strony wskazały, że prawem właściwym dla tej umowy będzie prawo czeskie, oraz zawarły w umowie zapis na sąd polubowny w Pradze, który miał rozstrzygać wszelkie spory związane z wykonaniem powyższej umowy. Jednocześnie polska spółka zawarła umowę z Gebäude AG z siedzibą w Berlinie na wykonanie prac remontowych w siedzibie niemieckiej spółki. Tym razem jako prawo właściwe zostało wybrane prawo niemieckie. Polska spółka nienależycie wykonała zobowiązanie na rzecz Stavba s.r.o., w związku z czym, na wniosek czeskiej spółki, zostało wszczęte w dniu 10 stycznia 2010 r. postępowanie przed sądem arbitrażowym w Pradze. Jednocześnie wobec braku zapłaty za wykonane prace remontowe na rzecz niemieckiego kontrahenta, polska spółka wystąpiła w dniu 3 marca 2010 r. na drogę sądową w Niemczech przeciwko Gebäude AG.

W międzyczasie kondycja finansowa Budownictwo Sp. z o.o. uległa pogorszeniu m.in. wskutek braku płatności od niemieckiego kontrahenta, spółka przestała realizować swoje wymagalne zobowiązania, wobec czego w dniu 5 maja 2010 r. do Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu wpłynął wniosek o ogłoszenie upadłości polskiej spółki. W dniu 12 sierpnia 2010 r. sąd ogłosił upadłość likwidacyjną polskiej spółki.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla oceny wpływu ogłoszenia upadłości na toczące się postępowanie sądowe.
2. Prawo właściwe dla oceny wpływu ogłoszenia upadłości na toczące się postępowanie arbitrażowe.

KAZUS 2

Niemiecka spółka KOMPUTER AG z siedzibą w Berlinie zatrudniła na umowę o pracę obywatela polskiego Jana Kowalskiego, który jest wybitnym specjalistą z zakresu bezpieczeństwa sieci teleinformatycznych. Zgodnie z umową o pracę, która została zawarta na jeden rok, miejscem świadczenia pracy przez Kowalskiego ma być Warszawa,

gdzie też niemiecka spółka realizuje jedno z przyjętych zleceń. Po 3 tygodniach od zawarcia umowy o pracę niemiecka spółka stała się niewypłacalna w rozumieniu niemieckiego prawa insolwencyjnego i wkrótce potem ogłoszona została jej upadłość.

Wskaż prawo właściwe dla oceny skutków postępowania upadłościowego dla umowy o pracę i stosunku pracy pomiędzy KOMPUTER AG a Janem Kowalskim.

KAZUS 3

SKI GmbH z siedzibą w Wiedniu jest przedsiębiorstwem specjalizującym się w produkcji wysokiej jakości sprzętu narciarskiego. W ramach prowadzonej działalności spółka zawarła szereg umów o dostawę całych partii sprzętu narciarskiego, m.in. z kontrahentami z Norwegii, Szwecji, Finlandii, Niemiec, Francji, Szwajcarii, Czech, Słowacji i Polski. W kwietniu 2010 r. spółka SKI GmbH utraciła płynność finansową, co z kolei skutkowało zaprzestaniem regulowania wymagalnych zobowiązań. Dlatego też 5 maja 2010 r. do sądu w Wiedniu został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości austriackiej spółki. Ostatecznie w dniu 10 lipca 2010 r. została ogłoszona upadłość likwidacyjna. Jednym z wyżej wymienionych kontrahentów była polska spółka NARTY Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu oraz jej spółka „córka" (polska spółka posiada w niej 98% udziałów) NARTY BIS d.o.o. z siedzibą w Lublanie, utworzona zgodnie z prawem Słowenii. Obydwa wyżej wskazane podmioty zawarły niezależnie umowy o dostawę sprzętu narciarskiego ze SKI GmbH. Prawem właściwym dla umowy dostawy zawartej z polską spółką było prawo polskie, natomiast dla umowy zawartej ze spółką słoweńską było prawo słoweńskie.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla oceny skutków postępowania upadłościowego na niewykonaną umowę pomiędzy SKI GmbH a NARTY Sp. z o.o.
2. Prawo właściwe dla oceny skutków postępowania upadłościowego na niewykonaną umowę pomiędzy SKI GmbH a NARTY BIS d.o.o.

KAZUS 4

SCHAUFEL AG z siedzibą w Berlinie zajmowała się produkcją narzędzi budowlanych oraz wieloelementowych rusztowań metalowych i aluminiowych. W zakresie działalności przedsiębiorstwa spółka eksportowała swoje produkty do wielu krajów Unii Europejskiej, w których to na podstawie umów agencyjnych, czy też umów o pośrednictwo, podmioty trzecie zajmowały się sprzedażą detaliczną produktów niemieckiej spółki.

W Polsce niemiecka spółka nabyła własność nieruchomości gruntowej położonej pod Wrocławiem, zabudowanej pomieszczeniami magazynowymi o powierzchni 5000 m². Powyższa nieruchomość stanowiła skład, z którego polscy pośrednicy odbierali zamówiony w Niemczech towar. W Polsce SCHAUFEL AG miała podpisanych pięć umów agencyjnych z PÓŁNOC Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie, CENTRUM Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, POŁUDNIE Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu oraz WSCHÓD Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie. Wszystkie wyżej wskazane podmioty zajmowały się sprzedażą detaliczną narzędzi budowlanych i rusztowań, w tym dostarczanych przez niemiecką spółkę. Dla zabezpieczenia roszczeń powyższych podmiotów o zapłatę prowizji, na rzeczach ruchomych oznaczonych co do gatunku znajdujących się w magazynie pod Wrocławiem, został ustanowiony zastaw rejestrowy. Ponadto zastaw rejestrowy został ustanowiony na zbiorach rzeczy stanowiących rusztowania wielomodułowe znajdujące się również na terenie magazynu pod Wrocławiem. Z uwagi na to, że piąta z polskich spółek EKSPORT-POŚREDNICTWO S.A. z siedzibą w Warszawie zajmowała się sprzedażą produktów niemieckiej spółki na terytorium Czech, Słowacji oraz Węgier i w związku z tym generowała duże obroty oraz wysoką prowizję, dla zabezpieczenia jej roszczeń o zapłatę prowizji została ustanowiona hipoteka w wysokości 500 000 zł na nieruchomości położonej pod Wrocławiem należącej do niemieckiej spółki. Wskutek kryzysu finansowego, który dotknął branżę budowlaną, znacznie zmniejszyły się również obroty przedsiębiorstw zajmujących się produkcją narzędzi budowlanych i rusztowań, w tym również SCHAUFEL AG. Sytuacja finansowa spółki stała się na tyle zła, że w dniu 5 września 2010 r. w sądzie w Berlinie został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości niemieckiej spółki. W dniu złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości niemiecka spółka zalegała wszystkim polskim kontrahentom z zapłatą prowizji. W dniu 15 listopada 2010 r. ogłoszono upadłość niemieckiej spółki.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Czy ogłoszenie upadłości uniemożliwi zaspokojenie się polskim kontrahentom z przedmiotów zastawu rejestrowego.
2. Czy ogłoszenie upadłości uniemożliwi zaspokojenie się EKSPORT-POŚREDNICTWO S.A. z siedzibą w Warszawie z przedmiotu hipoteki.
3. Uzasadnij swoje stanowisko i podaj podstawę prawną.

KAZUS 5

IMMOBILITE S.A.R.L. jest firmą deweloperską specjalizującą się w budowie obiektów biurowych, handlowych i przemysłowych. Siedziba firmy znajduje się w Paryżu.

Spółka ta ma sześć oddziałów na terytorium UE: w Niemczech, Austrii, Polsce, Finlandii, Belgii i na Malcie, oraz oddział w Moskwie. Z uwagi na kryzys gospodarczy, który dotknął branżę deweloperską, na początku 2009 r. IMMOBILITE S.A.R.L. przestała regulować swoje wymagalne zobowiązania. W związku z tym do sądu w Paryżu wpłynął wniosek o ogłoszenie upadłości francuskiej spółki. Ostatecznie w marcu 2009 r. została ogłoszona upadłość francuskiego przedsiębiorcy. Kłopoty finansowe „centrali" odbiły się również na kondycji finansowej oddziałów w Polsce, Niemczech i Austrii, w efekcie czego przestały realizować swoje wymagalne zobowiązania. W dniu 5 czerwca 2009 r. jeden z wierzycieli polskiego oddziału francuskiej spółki złożył wniosek o ogłoszenie upadłości oddziału z możliwością zawarcia układu. Niedługo po tym podobne wnioski o ogłoszenie upadłości likwidacyjnych złożyły osoby odpowiedzialne za zarządzanie oddziałami w Niemczech i Austrii.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Sąd państwa, który ma jurysdykcję do ogłoszenia upadłości oddziałów IMMOBILITE S.A.R.L.
2. Czy wniosek o ogłoszenie upadłości zgłoszony przez wierzyciela polskiego oddziału spółki IMMOBILITE S.A.R.L. jest prawidłowy.

KAZUS 6

Kowalski i Wspólnicy Spółka Komandytowa z siedzibą we Wrocławiu zajmująca się produkcją chemii gospodarstwa domowego zawarła z KEMIA Kft z siedzibą w Budapeszcie umowę sprzedaży 10 000 litrów płynu do mycia okien za cenę 10 000 €. Zamówiony przez węgierską spółkę towar został do niej dostarczony, jednak polska spółka nie otrzymała za niego zapłaty. Niedługo później okazało się, że brak zapłaty wynikał m.in. z tego, że węgierska spółka miała kłopoty finansowe i w dniu 10 września 2010 r. została ogłoszona jej upadłość. Jednocześnie węgierskiej spółce przysługiwała wobec polskiej spółki wierzytelność w wysokości 8 800 € z tytułu dostawy do Polski 12 000 sztuk opakowań plastikowych na płyn do mycia naczyń. W związku z powyższym w dniu 5 października 2010 r. polska spółka złożyła oświadczenie o potrąceniu przysługującej jej wierzytelności w wysokości 10 000 € z wierzytelności spółki węgierskiej w kwocie 8 800 €. W dniu 25 października 2010 r. wiadomość o potrąceniu dotarła do CHIMIE S.R.L. z siedzibą w Bukareszcie, która jest również wierzycielem upadłej węgierskiej spółki. Rumuńska spółka uważa, że oświadczenie o potrąceniu wpłynie bezpośrednio na możliwość zaspokojenia jej wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla postępowania upadłościowego i jego skutków.
2. Prawo właściwe dla potrącenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.
3. Prawo, w oparciu o które rumuńska spółka będzie mogła domagać się uznania oświadczenia o potrąceniu za bezskuteczne lub nieważne.

KAZUS 7

W dniu 9 września 2010 r. niemiecka spółka BAU AG z siedzibą w Monachium zawarła z polską spółką Nowak, Iksiński Sp. j. z siedzibą w Suwałkach umowę sprzedaży walca samobieżnego o masie 15 ton. W dniu 10 września 2010 r. zostało wszczęte przed sądem w Monachium postępowanie upadłościowe wobec spółki BAU AG. W tym czasie walec samobieżny był w trakcie transportu do siedziby polskiej spółki w Suwałkach (transport znajdował się w okolicach Warszawy). Jednocześnie spółka HENGER Kft z siedzibą w Budapeszcie będąca jednym z wierzycieli spółki BAU AG twierdzi, że rozporządzenie składnikiem majątkowym w postaci walca samobieżnego nastąpiło z jej pokrzywdzeniem oraz że czynność ta będzie miała bezpośredni wpływ na możliwość zaspokojenia się węgierskiej spółki we wszczętym postępowaniu upadłościowym. Dlatego też HENGER Kft planuje wystąpienie o uznanie powyższej umowy za bezskuteczną.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Czy wszczęcie postępowania upadłościowego przeciwko sprzedawcy uniemożliwia nabycie własności wyżej wskazanej maszyny przez nabywcę.
2. Jakie prawo będzie właściwe dla podjęcia ewentualnych kroków prawnych w celu uznania umowy sprzedaży za bezskuteczną.

KAZUS 8

W dniu 10 grudnia 2010 r. została ogłoszona upadłość ITAL Kft z siedzibą w Gyor zajmującej się produkcją napojów owocowych i wód mineralnych. Spółka ta posiadała swój oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Z uwagi na ogłoszenie upadłości „centrali" spółki Jan Kowalski prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą, będący wierzycielem polskiego oddziału, złożył wniosek o ogłoszenie upadłości oddziału ITAL Kft w Polsce.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla postępowania upadłościowego i skutków postępowania wszczętego w Polsce.
2. Jaki wpływ ma ogłoszenie upadłości ITAL Kft na Węgrzech na postępowanie upadłościowe toczące się w Polsce.
3. Czy sąd polski będzie badał przesłanki niewypłacalności polskiego oddziału węgierskiej spółki.

KAZUS 9

PROPRIEDAD S.L. z siedzibą w Barcelonie jest spółką zajmującą się obrotem nieruchomościami i wynajmem lokali użytkowych. Główna część jej działalności skupia się na terytorium Hiszpanii, tam też urzęduje jej zarząd. Jednak jest ona również właścicielem nieruchomości położonych we Francji, w Niemczech, we Włoszech, w Portugali i jednej w Polsce (we Wrocławiu), jednak w żadnym z wyżej wskazanych państw nie posiada swojego oddziału.

W dniu 3 marca 2009 r. zostało wszczęte przed sądem w Barcelonie postępowanie upadłościowe wobec hiszpańskiej spółki. Natomiast w dniu 6 marca 2009 r. przed notariuszem Janem Kowalskim we Wrocławiu stawili się dwaj członkowie zarządu hiszpańskiej spółki umocowani do jej reprezentacji wraz z tłumaczem przysięgłym oraz umocowani przedstawiciele spółki BUDYNEK S.A. z siedzibą we Wrocławiu i zawarli umowę sprzedaży nieruchomości gruntowej wraz z budynkiem biurowym położonej we Wrocławiu należącej do PROPRIEDAD S.L. polskiej spółce BUDYNEK S.A. za kwotę 3 500 000 zł.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe do oceny powyższej czynności rozporządzającej mającej za przedmiot nieruchomość.
2. Prawo właściwe dla formy czynności prawnej.
3. Prawo właściwe dla zdolności do czynności prawnych stron powyższej umowy.

KAZUS 10

Vlastnictvi s.r.o. z siedzibą w Pradze była właścicielem nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem biurowym o powierzchni 3000 m² położonym we Wrocławiu. W dniu 5 września 2009 r. czeska spółka zawarła z Kowalski, Iksiński Roboty Budowlane Sp. J. z siedzibą w Oławie umowę o roboty budowlane w wyżej wskazanym budynku, które miały polegać na odnowieniu elewacji zewnętrznej budynku oraz wykonaniu

niezbędnych prac konserwacyjnych na dachu budynku. Strony ustaliły, że wynagrodzenie polskiego przedsiębiorstwa za wykonane prace wyniesie 92 000 zł plus VAT. Na poczet wynagrodzenia została wypłacona polskiemu przedsiębiorcy kwota 42 000 zł plus VAT. Pozostała część wynagrodzenia miała zostać wypłacona w terminie 14 dni od odebrania wykonanych robót budowlanych. Odbiór wykonanych prac budowlanych nastąpił 10 października 2009 r. Jednak pozostała część wynagrodzenia nie została polskiemu przedsiębiorcy wypłacona. W dniu 28 grudnia 2009 r. czeska spółka zawarła z NIERUCHOMOŚCI S.A. z siedzibą w Warszawie umowę sprzedaży wyżej opisanej nieruchomości. Niedługo później czeska spółka utraciła płynność finansową, w związku z czym został złożony wniosek o ogłoszenie jej upadłości i w końcu w dniu 5 maja 2010 r. sąd w Pradze ogłosił jej upadłość. W czerwcu 2010 r. Urząd Kontroli Skarbowej odkrył, że czeska spółka zaniżyła wysokość zobowiązania podatkowego z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2009 wskutek nieujawnienia, że uzyskała dochód z tytułu sprzedaży nieruchomości. Ponadto okazało się, że czeska spółka pomimo że powinna, nie odprowadzała należnych składek na ubezpieczenie społeczne dwóch portierów, których zatrudniała w okresie od 1 czerwca 2009 r. do 28 grudnia 2009 r., wskutek czego powstała zaległość w zakresie nieodprowadzonych składek na ubezpieczenie społeczne w wysokości przekraczającej 10 000 zł.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Czy polskie organy podatkowe mogą zgłosić wierzytelność z tytułu zaniżonego zobowiązania podatkowego w postępowaniu upadłościowym, które toczy się w Czechach.
2. Czy polska instytucja z zakresu ubezpieczeń społecznych może zgłosić wierzytelność z tytułu nieodprowadzonych składek na ubezpieczenie społeczne w postępowaniu upadłościowym, które toczy się w Czechach.
3. Czy Kowalski, Iksiński Roboty Budowlane Sp. J. może zgłosić w postępowaniu upadłościowym toczącym się w Czechach przysługującą jej wierzytelność z tytułu wynagrodzenia za roboty budowlane.

IX. Międzynarodowe postępowanie cywilne

KAZUS 1

Jan Kowalski kupił od Johna Smitha samochód. Umowa została zawarta w Londynie. W tej transakcji ani sprzedawca, ani kupujący nie byli konsumentami i przedsiębiorcami. Okazało się, że samochód ma wady fizyczne i Kowalski zamierza wystąpić do sądu z roszczeniem z tytułu rękojmi za wady.

1. Czy w niniejszej sprawie zachodzi jurysdykcja krajowa, w sytuacji, gdy Kowalski ma miejsce zamieszkania w Polsce, a Smith w Anglii?
2. Jeżeli nie, to sąd jakiego państwa członkowskiego UE będzie miał jurysdykcję w tej sprawie?
3. Jakie jest prawo właściwe dla tej umowy?

KAZUS 2

Jan Kowalski zawarł umowę najmu lokalu mieszkalnego w Berlinie na okres 6 miesięcy. Wynajmującym był Johan Schmidt. Kowalski nie zapłacił czynszu, a następnie wrócił do Polski.

1. Sąd jakiego państwa członkowskiego będzie miał jurysdykcję w sprawie?
2. Jakie jest prawo właściwe dla tej umowy?

KAZUS 3

Spółka A z siedzibą we Wrocławiu kupiła od spółki B z siedzibą w Wilnie (Litwa) partię towarów żywnościowych (soki). Strony umówiły się, że miejscem wydania towaru będzie magazyn sprzedawcy w Wilnie.

Spółka A wniosła sprawę o zapłatę kary umownej za niewykonanie umowy w terminie do Sądu we Wrocławiu. Pozwany wniósł o odrzucenie pozwu twierdząc, że zachodzi brak jurysdykcji krajowej w sprawie. Pozwany ma bowiem siedzibę na Litwie. Sąd we Wrocławiu odrzucił pozew. W zażaleniu powód zarzucił, że Sąd polski ma jurysdykcję szczególną na mocy art. 5 pkt 1 rozporządzenia nr 44/2001 w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych (Bruksela I).

W odpowiedzi na zażalenie pozwany powołał się na umowę stron, z której wynika, że miejscem wydania towaru jest magazyn w Wilnie.

Jaki sąd ma jurysdykcję w tej sprawie?

KAZUS 4

Janina Kowalska-Schmidt (Polka) wniosła o rozwiązanie małżeństwa zawartego w USC w Zgorzelcu pomiędzy nią a Johanem Schmidtem (Niemiec). Powódka pozwała pozwanego przed Sądem Okręgowym w Jeleniej Górze. Pozwany wniósł o odrzucenie pozwu i stwierdził, że nie zachodzi w sprawie jurysdykcja krajowa, ponieważ powódka ma miejsce zamieszkania w Goerlitz. Tam ich córka chodzi do szkoły, a powódka jedynie do pracy chodzi do firmy, która mieści się w Zgorzelcu. Powódka wniosła o nieuwzględnienie tego zarzutu i podała, że mieszka już w Zgorzelcu, od kiedy jest w separacji z mężem. Pracuje w Zgorzelcu od 3 lat, a w Goerlitz jedynie mieszkała z mężem i córką. Córka także od czasu powrotu matki do Polski przebywa w Polsce, ale chodzi do szkoły do Georlitz. Powódka twierdzi zatem, że miejscem jej zwykłego pobytu jest Polska.

1. Proszę ocenić sytuacje pod kątem jurysdykcji w sprawie rozwodowej na podstawie rozporządzenia nr 2201/2003 o jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej (Bruksela II bis).
2. Jakie prawo jest właściwe dla sprawy rozwodowej?

KAZUS 5

Jan Kowalski, obywatel polski, wyjechał do Irlandii do pracy. Tam zawarł związek małżeński z Laurą Light, obywatelką Irlandii. Po 2 latach małżeństwa doszło do nieporozumień i Jan Kowalski wrócił do Polski. Po 3 miesiącach wystąpił z powództwem o rozwód przed sądem we Wrocławiu.

Czy sąd polski ma jurysdykcję w sprawie?

KAZUS 6

Jan Kowalski pozostaje w związku małżeńskim z Janiną Kowalską. J. Kowalski wyjechał do pracy do Niemiec. Tam związał się z inną kobietą i wystąpił o rozwód przed sądem niemieckim. Nastąpiło to w okresie roku, po jego pobycie w Niemczech.

Czy sąd niemiecki ma jurysdykcję w sprawie?

KAZUS 7

Jan Kowalski zawarł związek małżeński z Helen Blow (obywatelką Wielkiej Brytanii). Z małżeństwa urodziło się dziecko, małoletni Paul Kowalski. Rodzina mieszka w Londynie. Między małżonkami doszło do konfliktu i Jan Kowalski powrócił do Polski. Żona uniemożliwiła mu kontakt z synem podczas jego pobytu w Anglii w czasie świąt.

Doradź J. Kowalskiemu, do jakiego sądu może skierować wniosek o ustalenie kontaktów z synem.

KAZUS 8

Igor mieszkający na Ukrainie i Gerard mieszkający w Niemczech zawarli w Polsce umowę, na mocy której Gerard kupił od Igora określone produkty rolnicze. Produkty te zostały od razu wydane Gerardowi, który zapłacił za nie 70% ceny, resztę zaś miał zapłacić w ciągu 2 tygodni. Umowa wchodziła w zakres działalności gospodarczej prowadzonej zarówno przez Gerarda, jak i Igora. Gerard po 2 tygodniach odmówił zapłaty brakującej kwoty. Igor wniósł do sądu niemieckiego pozew o zapłatę w postępowaniu w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (europejskim postępowaniu nakazowym).

1. Oceń, czy sprawa będzie mogła być rozpoznana przez sąd niemiecki w postępowaniu w sprawie europejskiego nakazu zapłaty.
2. Czy gdyby Igor wniósł sprawę do sądu polskiego, to czy ten sąd miałby jurysdykcję krajową w sprawie? Wskaż ewentualną podstawę prawną?

KAZUS 9

Otto, obywatel Niemiec, mieszkający i prowadzący działalność gospodarczą w Niemczech, wniósł do Sądu Okręgowego we Wrocławiu pozew w europejskim postępowaniu nakazowym przeciwko Helmutowi, będącemu również obywatelem Niemiec,

mieszkającym i prowadzącym działalność gospodarczą w Niemczech. Sąd polski ma w sprawie jurysdykcję krajową. W sprawie został wydany nakaz zapłaty w europejskim postępowaniu nakazowym nakazujący Helmutowi zapłatę 100 000 zł. Po 3 tygodniach od otrzymania nakazu zapłaty Helmut wysłał do Sądu Okręgowego we Wrocławiu zwykłe pismo, w którym podniósł, że kategorycznie nie zgadza się z nakazem zapłaty, gdyż po pierwsze roszczenie dochodzone pozwem jest bezzasadne, po drugie sąd nie mógł rozpoznać sprawy w europejskim postępowaniu nakazowym, gdyż zarówno powód, jak i pozwany mieszkają w Niemczech, a po trzecie powód w ogóle nie przedstawił żadnych dowodów na poparcie swoich roszczeń. Otto po otrzymaniu pisma Helmuta wysłał do Sądu Okręgowego we Wrocławiu pismo, w którym wskazał, że w związku z tym, iż Helmut nie wniósł sprzeciwu od nakazu zapłaty na formularzu stanowiącym załącznik do rozporządzenia unijnego nr 1896/2006, nakaz zapłaty uprawomocnił się, przez co chce on, aby Sąd Okręgowy niezwłocznie nadał orzeczeniu klauzulę wykonalności.

1. Czy sprawa może zostać rozpoznana przez sąd polski w europejskim postępowaniu nakazowym? Czy sprawa ma charakter transgraniczny?
2. Czy brak dowodów stanowi przeszkodę do wydania nakazu zapłaty w europejskim postępowaniu nakazowym?
3. Czy Helmut wniósł skutecznie sprzeciw od nakazu zapłaty?

KAZUS 10

Hans był dłużny Janowi 5000 zł tytułem zapłaty za wykonaną umowę. Jan wniósł do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia pozew w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń o zapłatę na jego rzecz kwoty 1257,64 euro, tj. kwoty stanowiącej równowartość 5000 zł na dzień wniesienia pozwu. Sąd polski ma w sprawie jurysdykcję krajową. W odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, że powód nie może dowolnie przeliczać swojego roszczenia na inną walutę i dlatego roszczenie jest niezasadne (roszczenie o zapłatę 1257,64 euro to nie to samo roszczenie co o zapłatę 5000 zł). Nadto wskazał, że przed sądem polskim nie można dochodzić roszczeń o zapłatę kwot wyrażonych w walucie obcej. Powód odpowiedział, że musiał dokonać przeliczenia kwoty na euro, gdyż tylko wtedy można ocenić, że wartość przedmiotu sporu nie przekracza 2000 euro, a tylko w tych granicach można dochodzić roszczeń w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń.

1. Czy przed sądem polskim można dochodzić roszczenia w walucie obcej?
2. Czy Jan zasadnie przeliczył wartość roszczenia na euro?

3. Czy przeliczenie waluty przez powoda przy braku uprawnienia wyrażonego w umowie może być przyczyną oddalenia powództwa? Czy ewentualne oddalenie powództwa rodzi stan powagi rzeczy osądzonej?

KAZUS 11

Krzysztof mieszka we Wrocławiu, gdzie prowadzi działalność gospodarczą polegającą na produkcji drewnianych mebli na zamówienie. Na potrzeby prowadzonej działalności chciał zakupić maszynę do obróbki drewna. W tym celu skontaktował się z niemiecką spółką Holz GmbH z siedzibą w Monachium, zajmującą się sprzedażą specjalistycznych maszyn do obróbki drewna. Uzgodnień dokonano drogą telefoniczną, po czym spółką Holz GmbH przesłała Krzysztofowi pocztą umowę do podpisu. Umowa była już podpisana przez organ spółki Holz GmbH, po podpisaniu zaś umowy przez siebie Krzysztof miał ją odesłać do spółki Holz GmbH. Umowa zajmowała jedną stronę kartki papieru, w jej treści był zapis, że integralną częścią umowy są Ogólne Warunki Umowy. Na tej stronie kartki były miejsca na podpisy stron. Na drugiej stronie kartki były Ogólne Warunki Umowy, gdzie wskazano między innymi, że spory pomiędzy stronami rozpoznawał będzie sąd właściwy dla siedziby sprzedającego (spółki Holz GmbH), a prawem właściwym dla umowy jest prawo niemieckie. Ogólne Warunki Umowy nie były podpisywane przez strony. Krzysztof podpisał umowę i odesłał ją do spółki Holz GmbH. Odbiór towaru miał nastąpić w siedzibie spółki Holz GmbH, a zapłata ceny miała nastąpić przelewem w ciągu tygodnia od odbioru towaru. Krzysztof wysłał do siedziby niemieckiej spółki swój samochód transportowy, na który została załadowana maszyna, następnie przewieziona przez samochód transportowy Krzysztofa do Wrocławia. We Wrocławiu okazało się, że maszyna nie działa prawidłowo z powodu wad technicznych. Spółka Holz GmbH odmówiła jednak jakichkolwiek napraw, wymiany towaru na nowy lub obniżenia ceny. Krzysztof wniósł do Sądu Okręgowego we Wrocławiu pozew przeciwko spółce Holz GmbH.

1. Czy w sprawie dokonano wyboru prawa?
2. Czy strony skutecznie zawarły umowę jurysdykcyjną?
3. Czy gdyby nie było umowy jurysdykcyjnej, sąd polski miałby jurysdykcję w tej sprawie?

KAZUS 12

Adelę, obywatelkę niemiecką, mieszkającą w Hamburgu i Paulinę, obywatelkę polską, mieszkającą we Wrocławiu łączyła umowa, mocą której Adela sprzedała Paulinie rzecz, a Paulina miała za nią zapłacić. Paulina pomimo odebrania rzeczy nie zapłaciła za nią. W związku z tym Adela wniosła do Sądu Krajowego w Hamburgu powództw o zapłatę na jej rzecz od Pauliny kwoty 10 000,00 euro plus odsetki w wysokości 4 punktów procentowych ponad każdorazową stopę bazową oprocentowania od 15 stycznia 2010 r. Nadto Adela wniosła o obciążanie Pauliny kosztami postępowania. Pozew ten po przetłumaczeniu na język polski został przesłany pocztą Paulinie. Z uwagi na nieuzupełnienie braków formalnych wnoszonej przez pozwaną odpowiedzi na pozew, odpowiedź ta nie została skutecznie złożona. Pozwana nie stawiła się również na rozprawę w Niemczech. Sąd Krajowy w Hamburgu, mający jurysdykcję w sprawie, wyrokiem zaocznym z dnia 1 czerwca 2010 r. zasądził od pozwanej na rzecz powódki zapłatę kwoty w wysokości 10 000,00 euro plus odsetki w wysokości 4 punktów procentowych ponad każdorazową stopę bazową oprocentowania od 15 stycznia 2010 r., kosztami postępowania obciążył pozwaną. W wyroku zaocznym znalazło się także pouczenie, że termin do wniesienia sprzeciwu wynosi 2 tygodnie. Pozwana nie wniosła sprzeciwu. W dniu 25 stycznia 2011 r. Adela wniosła do Sądu Okręgowego we Wrocławiu wniosek o stwierdzenie wykonalności wyroku sądu zagranicznego (tj. wyroku zaocznego Sądu Krajowego w Hamburgu). Wniosek czynił zadość wszystkim wymogom stawianym przez rozporządzenie 44/2001. Z dokumentów załączonych do wniosku jednoznacznie wynikało też, że pozew i wyrok zaoczny zostały przez Sąd Krajowy w Hamburgu przetłumaczone na język polski i skutecznie doręczone Paulinie. Wniosek o stwierdzenie wykonalności Sąd Okręgowy we Wrocławiu doręczył Paulinie. W odpowiedzi na wniosek Paulina podniosła, że w procesie, który toczył się przed Sądem Krajowym w Hamburgu, została pozbawiona możliwości obrony.

1. Czy Sąd Okręgowy we Wrocławiu może stwierdzić wykonalność wyroku zaocznego sądu niemieckiego?
2. Czy konieczne było doręczenie przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu Paulinie wniosku o stwierdzenie wykonalności?
3. Czy twierdzenia Pauliny o pozbawieniu jej możliwości obrony przez sądem niemieckim mogą zostać, zakładając, że byłyby prawdziwe, w ogóle uwzględnione przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu?

KAZUS 13

Jacek i Agata zawarli związek małżeński dnia 9 maja 2010 r. w Warszawie. W czerwcu 2010 r. doszli do wniosku, że zawarli związek zbyt pochopnie i chcieliby się rozwieść. Sąd wyrokiem z dnia 28 czerwca 2010 r. oddalił powództwo. Następnego dnia postanowili, że wyjadą do Hiszpanii, tam zamieszkają i wystąpią o rozwód, gdyż prawo hiszpańskie przewiduje możliwość rozwiązania małżeństwa na zgodny wniosek stron, jeżeli małżeństwo trwa dłużej niż 3 miesiące. Dnia 25 września 2010 r. sąd hiszpański orzekł rozwód. Dnia 10 października 2010 r. wystąpili przed warszawskim sądem z wnioskiem o uznanie orzeczenia. Sąd odmówił uznania argumentując, że sąd hiszpański nie posiadał jurysdykcji do orzeczenia rozwodu oraz że prawo polskie nie pozwala na orzeczenie rozwodu po tak krótkim czasie od zawarcia małżeństwa.

Czy istniały podstawy do odmowy uznania?

KAZUS 14

Jan i Maria Kowalscy zawarli związek małżeński w 1999 r. we Wrocławiu, gdzie stale zamieszkiwali. Mają dwójkę dzieci w wieku 10 i 14 lat. Dnia 15 września 2010 r. Jan bez wiedzy i zgody żony wyjechał wraz z dziećmi do Grecji, gdzie mieszka do dzisiaj. Maria dopiero w lutym 2011 r. zdołała ustalić miejsce zamieszkania męża i dzieci i złożyła do sądu wrocławskiego wniosek o ustalenie miejsca pobytu dzieci. W odpowiedzi na wniosek Jan podniósł zarzut braku jurysdykcji sądów polskich.

Wskaż sąd, który będzie posiadał jurysdykcję do rozpoznania tej sprawy?

KAZUS 15

Mariusz i Joanna (oboje obywatele Polski) zawarli związek małżeński we Wrocławiu w 2009 r. W tym samym roku wyjechali do Chicago, gdzie prowadzili wspólną działalność gospodarczą. 2 stycznia 2011 r. Joanna została złapana przez policję na gorącym uczynku na handlu narkotykami, co stanowi w myśl prawa zbrodnię (*felony*), za co została skazana na karę pozbawienia wolności w zawieszeniu. Mariusz dowiedział się, że fakt skazania żony za to przestępstwo umożliwi mu według prawa stanu Ilinois uzyskanie rozwodu. Na wniosek Mariusza, po przeprowadzeniu rozprawy, właściwy sąd w oparciu o przepisy obowiązujące w stanie Ilinois orzekł rozwód z wyłącznej winy Joanny i zasądził od niej na rzecz Mariusza alimenty w kwocie po 500 $ miesięcznie.

Joanna z obawy przed skutkami wykonania tego orzeczenia powróciła do Polski i zamieszkała w Białymstoku. Mariusz chce wystąpić przed sądem polskim o stwierdzenie prawomocności i wykonalności orzeczenia.

1. Wskaż sąd, który będzie właściwy do rozpoznania sprawy o uznanie orzeczenia.
2. Jakie będzie rozstrzygnięcie sądu?

KAZUS 16

Jan Kowalski i Lucy Keely zamieszkiwali wspólnie w Karpaczu od 2005 r., kiedy zawarli związek małżeński. Dnia 12 czerwca 2007 r. Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze orzekł separację. Lucy wyjechała do Portugalii i tam zamieszkuje od 8 miesięcy. Jan wyjechał do Niemiec, gdzie zamieszkuje od 6 miesięcy. Jan złożył pozew o rozwód w sądzie w Jeleniej Górze. Lucy w odpowiedzi na pozew podniosła zarzut braku jurysdykcji sądów polskich oraz wskazała, że sąd ten nie jest też właściwy miejscowo i że jurysdykcję do rozpoznania spawy o rozwód będzie posiadał wyłącznie sąd jej miejsca zamieszkania.

Która ze stron ma rację?

KAZUS 17

10 listopada 2008 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu rozwiązał przez rozwód małżeństwo Marry Padington z Markiem Kornackim i powierzył wykonywanie władzy nad małoletnim dzieckiem stron Marry oraz ustalił sposób kontaktowania się Marka z dzieckiem. Dnia 3 lutego 2010 r. Marry postanowiła przeprowadzić się wraz z dzieckiem do Włoch, na co Marek wyraził zgodę. Dnia 16 marca 2010 r. Marek wystąpił do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z wnioskiem o zmianę sposobu kontaktowania się z dzieckiem. Nieprawomocne postanowienie w przedmiocie sposobu kontaktowania się Marka z dzieckiem sąd wydał w dniu 1 lutego 2011 r. Nie było ono korzystne dla Marka, w związku z czym zaskarżył je, podnosząc brak jurysdykcji sądu polskiego do rozpoznania tej sprawy.

Czy zarzut podnoszony przez Marka jest zasadny?

KAZUS 18

Trwające 10 lat małżeństwo Kazimierza i Olgi (oboje obywatele Polski) zostało rozwiązane wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 9 października 2011 r. poprzez rozwód bez orzekania o winie. Olga po rozwodzie wyjechała do Hiszpanii, gdzie zamieszkuje do dzisiaj, a Kazimierz wyjechał do Irlandii, gdzie zamieszkuje do dzisiaj. Olga postanowiła wystąpić przeciwko byłemu mężowi z pozwem o alimenty. Złożyła pozew do Sądu w Barcelonie. Kazimierz nie złożył odpowiedzi na pozew i sąd zasądził alimenty. Po uprawomocnieniu się orzeczenia Kazimierz wystąpił do sądu rejonowego we Wrocławiu z pozwem o ustalenie, że jego obowiązek alimentacyjny wobec byłej żony ustał. W odpowiedzi na pozew Olga wniosła o oddalenie powództwa i obciążenie Kazimierza kosztami procesu. Następnie stawiła się na wyznaczoną przez sąd rozprawę i w trakcie przesłuchania stron podniosła zarzut braku jurysdykcji sądu polskiego w oparciu o art. 3 Rozporządzenia 4/2009.

Oceń zasadność podniesionego zarzutu.

X. Arbitraż

KAZUS 1

Spółka Handel S.A. z siedzibą we Wrocławiu zawarła z DRIVER Ltd. z siedzibą w Londynie umowę sprzedaży sterowników do linii produkcyjnych, drzwi automatycznych i schodów ruchomych. Jednocześnie w powyższej umowie strony zamieściły umowę o arbitraż, w której wskazały, że wszystkie powstałe w związku z powyższą umową spory ma rozstrzygać trzyosobowy sąd arbitrażowy zgodnie z regulaminem UNCITRAL z roku 1976. Ponadto strony wskazały, że postępowanie arbitrażowe ma zostać przeprowadzone w Paryżu. W przypadku, gdy jedna ze stron w przeciągu 30 dni od wezwania do przeprowadzenia arbitrażu nie wyznaczy arbitra albo wyznaczeni w powyższym czasie arbitrzy nie osiągną w przeciągu 15 dni konsensusu co do powołania trzeciego arbitra przewodniczącego, to arbiter taki zostanie wskazany przez przewodniczącego stałego sądu arbitrażowego przy sztokholmskiej izbie gospodarczej.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Według jakiego prawa, jakich reguł i zasad toczyć się będzie postępowanie przed sądem polubownym.
2. Sądy jakiego państwa będą miały jurysdykcje w kwestiach incydentalnych związanych z tym postępowaniem i z czego będzie to wynikać.
3. Jaki jest to rodzaj arbitrażu.
4. Czy wyrok wydany przez sąd polubowny będzie wykonalny w Polsce.

KAZUS 2

W dniu 5 stycznia 2009 r. spółki CAPITAL BV z siedzibą w Amsterdamie i INVESTMENT AG z siedzibą we Frankfurcie nad Menem utworzyły w Polsce spółkę WIERZYTELNOŚĆ S.A. z siedzibą w Warszawie, której przedmiotem działalności miał być obrót wierzytelnościami. CAPITAL BV posiadała 49% akcji w polskiej spółce, natomiast INVESTMENT AG posiadała 51%. Jednocześnie w statucie nowo powstałej polskiej spółki został zawarty zapis na sąd polubowny, zgodnie z którym wszelkie spory wynikłe ze stosunku spółki ma rozstrzygać stały sąd polubowny przy izbie gospodarczej z siedzibą w Warszawie w składzie trzech arbitrów. W dniu 10 października 2009 r. spółka CAPITAL BV sprzedała 25% posiadanych akcji spółce CREDIT S.R.L. z siedzibą

w Mediolanie. Natomiast w dniu 5 maja 2010 r. podczas walnego zgromadzenia jedną z uchwał, które zostały podjęte, była uchwała o podziale zysku za rok obrotowy 2009. Uchwała ta została podjęta dzięki głosom CAPITAL BV i INVESTMENT AG. Przeciwko tej uchwale głosowało CREDIT S.R.L. Ponieważ w ocenie włoskiej spółki uchwała ta narusza postanowienia statutu spółki i ma na celu pokrzywdzenie CREDIT S.R.L. jako akcjonariusza, włoski akcjonariusz zamierza w związku z zaistniałą sytuacją wystąpić o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia w przedmiocie podziału zysku za rok obrotowy 2009 r.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Czy zapis na sąd polubowny wiąże włoską spółkę.
2. Czy powyższy spór będzie cechować zdatność arbitrażowa.
3. Czy dopuszczalne jest wystąpienie do sądu polubownego o uchylenie uchwały zgromadzenia wspólników.

KAZUS 3

Polska spółka LITOSFERA Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, której głównym przedmiotem działalności jest wyszukiwanie oraz wydobywanie kopalin ze złóż, postanowiła rozszerzyć zakres swej działalności i rozpocząć działalność na rynku bułgarskim. W tym też celu została stworzona Литосфера ООД (LITOSFERA Sp. z o.o.) z siedzibą w Sofii. Wszystkie udziały w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością utworzonej zgodnie z prawem bułgarskim, objęła polska spółka LITOSFERA Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu. Zaraz po założeniu bułgarska spółka wystąpiła do odpowiednich organów administracji państwowej o przyznanie koncesji na wyszukiwanie i wydobywanie kopalin ze złóż na terytorium Bułgarii. Po trwającej 6 miesięcy procedurze administracyjnej ostatecznie spółce Литосфера ООД została przyznana zgoda na poszukiwanie i wydobywanie rud miedzi i rud żelaza. Następnie bułgarska spółka przystąpiła do inwestycji w rozbudowę infrastruktury służącej do wyszukiwania i wydobywania kopalin. Zatrudniła też specjalistów z zakresu wyszukiwania kopalin z polskiej spółki „matki". W rok po uzyskaniu koncesji bułgarski organ administracji cofnął wcześniej przyznane uprawnienia, powołując się na to, że zostały naruszone warunki korzystania z nadanych spółce koncesji. W wyniku decyzji bułgarskiego organu administracji spółka Литосфера ООД, a pośrednio polska spółka LITOSFERA Sp. z o.o., poniosła znaczne straty majątkowe związane z poczynioną inwestycją.

W oparciu o powyższy stan faktyczny rozważ:

1. Czy polski inwestor może domagać się odszkodowania od Państwa.
2. Jaka byłaby ewentualna podstawa roszczeń polskiego inwestora.
3. W jakim postępowaniu może polski inwestor dochodzić swoich roszczeń.

KAZUS 4

W dniu 6 czerwca 2011 r. FREEDOM LLC z siedzibą w Austin (stan Texas) zawarła ze STAL Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach umowę sprzedaży 50 ton stali nierdzewnej o parametrach określonych w załączniku nr 1 do umowy sprzedaży. Strony dokonały jednocześnie wyboru prawa właściwego dla powyższej umowy. Z uwagi na to, że strony już niejednokrotnie zawierały podobnego typu umowy z podmiotami z terytorium Niemiec i znały prawo niemieckie, jak i posiadały w tym zakresie określoną praktykę, jako prawo właściwe wskazały prawo niemieckie, wskazując wprost, że prawem właściwym dla zawartej umowy jest niemiecki kodeks cywilny (BGB). Jednocześnie w § 33 pkt 1 wyżej wskazanej umowy strony zawarły zapis na sąd polubowny następującej treści: „wszelkie spory wynikłe z niniejszej umowy w związku z jej zawarciem, wykonaniem oraz zakończeniem będzie rozstrzygał «Międzynarodowy Sąd Arbitrażowy» w Wiedniu, w składzie trzech arbitrów". Następnie w pkt 2 strony wskazały, że „każda ze stron nominuje po jednym arbitrze, którzy wybiorą następnie arbitra przewodniczącego". W pkt 3 natomiast zawarto następujące postanowienia: „postępowanie arbitrażowe toczyć się będzie zgodnie z regulaminem stałego sądu arbitrażowego w Wiedniu". W dniu 10 października 2011 r. spółka FREEDOM LLC wystąpiła z żądaniem przeprowadzenia arbitrażu z uwagi na nienależyte wykonanie zobowiązania przez polskiego przedsiębiorcę, które miało polegać na dostarczeniu stali o parametrach niezgodnych z postanowieniami załącznika do umowy. W odpowiedzi spółka STAL Sp. z o.o. podniosła, że zapis na sąd polubowny wraz z umową główną jest nieważny.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Prawo właściwe dla postępowania przed sądem arbitrażowym.
2. Prawo właściwe dla umowy o arbitraż.
3. Czy ewentualna nieważność umowy sprzedaży stali będzie miała wpływ na umowę o arbitraż.
4. Czy sąd arbitrażowy będzie mógł zająć się kwestią ważności umowy o arbitraż?

KAZUS 5

W dniu 6 czerwca 2010 r. SHARE Ltd. z siedzibą w Londynie zawarła umowę sprzedaży wysokiej jakości agregatów prądotwórczych ze spółką PRĄD S.A. z siedzibą w Poznaniu. Polska spółka zobowiązała się do zapłaty umówionej ceny w trzech ratach (I rata do 1 września 2010 r.; II rata do 1 października 2010 r.; III rata do 2 listopada 2010 r.), jednocześnie wydanie przedmiotu sprzedaży miało nastąpić po wpłaceniu pierwszej raty i to też nastąpiło. W umowie strony wskazały, że prawem właściwym dla umowy będzie prawo polskie i wskazały wyraźnie na kodeks cywilny. Wyłączyły jednocześnie zastosowanie Konwencji Wiedeńskiej o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów. W umowie został zawarty zapis na sąd polubowny, w drodze którego wszelkie ewentualne spory powstałe z umowy będą rozstrzygane przez Międzynarodowy Sąd Arbitrażowy z siedzibą w Paryżu, zgodnie z jego regulaminem i przez jednego arbitra. W celu zabezpieczenia powyższej transakcji SELSKABET ApS z siedzibą w Kopenhadze, która jest spółką powiązaną kapitałowo z PRĄD S.A., poręczyła za dług polskiej spółki do wysokości 100 000 €, w drodze umowy poręczenia zawartej w tym samym dokumencie co umowa sprzedaży. Polska spółka zapłaciła dwie raty, natomiast nie zapłaciła w terminie trzeciej raty i odmówiła zapłaty w odpowiedzi na wezwanie, skierowane po terminie zapłaty przez spółkę brytyjską. Wobec powyższego SHARE Ltd. zamierza wystąpić z żądaniem przeprowadzenia arbitrażu.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Zakres podmiotowy ewentualnego postępowania przed sądem polubownym.
2. Zakres przedmiotowy ewentualnego postępowania przed sądem polubownym.

KAZUS 6

BLOEMEN BV z siedzibą w Amsterdamie podpisała z polską spółką ROLNICTWO Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu umowę ramową, na podstawie której holenderska spółka w okresie od 5 stycznia 2008 r. do 5 czerwca 2011 r. ma dostarczać polskiej hurtowni tulipany. W umowie ramowej określono sposób formułowania zamówień w odniesieniu do umów wykonawczych oraz sposób wykonywania umów wykonawczych. W umowie ramowej wskazano również, że prawem właściwym dla powyższej umowy jest prawo polskie. Strony zawarły w umowie również zapis na stały sąd polubowny z siedzibą w Kolonii („Stały Sąd Arbitrażu Międzynarodowego”), który ma rozwiązywać wszelkie spory związane w zawartą umową ramową, w składzie trzech arbitrów, zgodnie z regulaminem sądu.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Czy dopuszczalne jest zawarcie w umowie ramowej postanowienia, którego przedmiotem jest wybór prawa właściwego i czy jest ono skuteczne w odniesieniu do umów wykonawczych.
2. Czy dopuszczalne jest zawarcie zapisu na sąd polubowny w umowie ramowej, czy jest on skuteczny w odniesieniu do umów wykonawczych.

KAZUS 7

W dniu 15 czerwca 2011 r. spółka CZĘŚCI S.A. z siedzibą w Warszawie zawarła z Трактор OOO (Traktor sp. z o.o.) z siedzibą w Moskwie umowę o dostawę podzespołów elektronicznych do maszyn rolniczych produkowanych przez rosyjskiego przedsiębiorcę. W ramach powyższej umowy polska spółka miała wyprodukować i dostarczyć do Moskwy różnego rodzaju podzespoły elektroniczne, w zamian za co rosyjska spółka zobowiązała się do określonego w umowie świadczenia pieniężnego. Tydzień później prezes rosyjskiej spółki przesłał do polskiej spółki propozycję zawarcia umowy o arbitraż, w razie gdy w związku z wykonaniem powyższej umowy mogłyby powstać jakiekolwiek spory. Prezes polskiej spółki po konsultacji z działem prawnym doszedł do wniosku, że faktycznie lepszym rozwiązaniem z punktu widzenia spółki, którą zarządza, będzie rozstrzygać ewentualne spory w drodze arbitrażu niż za pomocą sądownictwa państwowego. W dniu 25 czerwca 2011 r. prezes polskiej spółki przesłał maila, w którym zgodził się na propozycje i złożył oświadczenie o zawarciu umowy o arbitraż. W odpowiedzi otrzymał zgodne oświadczenie drugiej strony wraz z potwierdzeniem otrzymania maila. W odpowiedzi na mail rosyjskiej spółki polska spółka przesłała potwierdzenie, że maila tego otrzymała, a następnie cała powyższa korespondencja została wydrukowana i dołączona do dokumentacji związanej z zawarciem i wykonaniem zawartej umowy o dostawę podzespołów. Polska spółka dostarczyła zgodnie z terminem wskazanym w umowie zamówiony sprzęt, jednak nie otrzymała całej zapłaty, w związku z tym wystąpiła z żądaniem przeprowadzenia arbitrażu.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Czy została skutecznie zawarta umowa o arbitraż.
2. Dalszą drogę postępowania – w przypadku, gdy polska spółka uzyska korzystne dla siebie orzeczenie w postępowaniu arbitrażowym – jeśli rosyjska spółka nie będzie chciała wykonać dobrowolnie orzeczenia sądu polubownego.
3. Jakie dokumenty będzie zobowiązana przedłożyć w sądzie państwowym polska spółka, domagając się stwierdzenia wykonalności orzeczenia sądu polubownego.

KAZUS 8

W dniu 25 stycznia 2010 r. zostało wszczęte przed stałym sądem polubownym działającym przy Połączonych Izbach Gospodarczych w Warszawie postępowanie arbitrażowe, w którym powodem była ESSENCE SPRL z siedzibą w Brukseli, pozwaną polska spółka OLEJE Sp. z o.o. Belgijska spółka zwróciła się z żądaniem przeprowadzenia arbitrażu, ponieważ polska spółka naruszyła warunki umowy dystrybucyjnej, na podstawie której OLEJE Sp. z o.o. miały być wyłącznym dystrybutorem produktów belgijskiej spółki w Polsce. Naruszenie umowy polegało na niezgodnym z upoważnieniem posługiwaniu się wspólnotowym znakiem towarowym zarejestrowanym w Urzędzie Harmonizacji Rynku Wewnętrznego, do którego prawo przysługuje belgijskiej spółce. Zgodnie z postanowieniami umowy dystrybucyjnej polska spółka mogła używać znaku towarowego przysługującego ESSENCE SPRL, ale tylko w celu promocji produktów belgijskiej spółki i tylko w sposób wyraźnie wskazany w umowie lub uprzednio uzgodniony w drodze odrębnego porozumienia. Natomiast polska spółka w celu promocji produktów belgijskiego kontrahenta, bez podstawy zawartej w umowie i odrębnego porozumienia zamówiła cykl ogłoszeń reklamowych zawierających znak towarowy przysługujący belgijskiej spółce w gazetce reklamowej wydawanej przez jedną z tanich sieci dyskontowych. W ocenie belgijskiej spółki stanowiło to naruszenie jej prawa do wspólnotowego znaku towarowego i wpływało na obniżenie renomy jej produktów.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Czy wskazany spór cechuje zdatność arbitrażowa.
2. Jakie środki procesowe będą przysługiwały polskiej spółce w przypadku niekorzystnego dla niej orzeczenia sądu polubownego.
3. Czy ewentualny wyrok sądu polubownego wydany w powyższej sprawie będzie spełniał przesłanki do jego uznania i wykonania w Polsce.

KAZUS 9

Duńska spółka UDGIVER ApS z siedzibą w Kopenhadze, niemiecka spółka VERLEGER AG z siedzibą we Frankfurcie nad Menem oraz włoska spółka EDITORE S.r.l. z siedzibą w Rzymie utworzyły spółkę WYDAWCA Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Spółka ta zajmuje się działalnością wydawniczą. W umowie spółki zawarty został zapis na sąd polubowny o następującej treści: „wszelkie wynikłe ze stosunku spółki spory rozstrzygał będzie stały sąd arbitrażowy przy Międzynarodowym Forum Gospodarczym z siedzibą w Paryżu w składzie trzech arbitrów”. Następnie strony umowy

spółki wskazały, że prawem właściwym dla zapisu na sąd polubowny jest prawo duńskie, natomiast w zakresie postępowania przed sądem zastosowanie ma regulamin sądu polubownego. W dniu 25 maja 2010 r. do sekretariatu sądu arbitrażowego wpłynął wniosek o arbitraż, w którym UDGIVER ApS domaga się uchylenia uchwały podjętej przez zgromadzenie wspólników w przedmiocie podziału zysku polskiej spółki za rok obrotowy 2009 r. W ocenie duńskiej spółki uchwała ta została podjęta niezgodnie z postanowieniami umowy, a ponadto ma ona na celu pokrzywdzenie duńskiej spółki. Na skutek wniosku przed sądem polubownym w Paryżu zostało przeprowadzone postępowanie, które zakończyło się w dniu 10 października 2010 r. wydaniem wyroku, w którym sąd arbitrażowy uchylił zaskarżoną uchwałę w przedmiocie podziału zysku za rok obrotowy 2009 r. W dniu 10 listopada 2010 r. do sądu w Warszawie wpłynął wniosek o uznanie wyroku sądu polubownego wydanego w dniu 10 października 2010 r., do wniosku duńska spółka dołączyła oryginał wyroku wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język polski oraz odpis aktu notarialnego zawierającego umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Czy dopuszczalne jest uznanie zagranicznego orzeczenia arbitrażowego w Polsce. Podaj podstawę prawną.
2. Czy sąd polski uzna zagraniczny wyrok sądu polubownego w niniejszej sprawie.

KAZUS 10

Lacke GmbH & Co. KG z siedzibą w Monachium zawarła w dniu 25 maja 2011 r. umowę sprzedaży z Jan Kowalski i Wspólnicy Import – Eksport Sp. k. z siedzibą we Wrocławiu. Na podstawie powyższej umowy niemiecka spółka miała dostarczyć 3000 litrów lakieru zgodnie ze specyfikacją zawartą w załączniku. W umowie sprzedaży strony zawarły umowę o arbitraż, na podstawie której stały sąd polubowny z siedzibą w Sztokholmie ma rozstrzygać wszelkie wynikłe z powyższej umowy spory, w składzie trzech arbitrów. Postępowanie ma się toczyć zgodnie z regulaminem sądu polubownego. Strony jednocześnie wskazały, że ewentualny spór ma być rozstrzygnięty w oparciu o zasady słuszności. Niemiecka spółka dostarczyła polskiemu przedsiębiorcy zamówiony towar, a w zamian polska spółka uiściła cenę zakupu. Miesiąc po dostawie okazało się, że dostarczone przez niemiecką spółkę lakiery są wątpliwej jakości, ponieważ odbiorcy detaliczni, którzy je nabyli od polskiego przedsiębiorcy, zgłaszają się z licznymi reklamacjami. W związku z powyższym, polska spółka wystąpiła o przeprowadzenie postępowania przed sądem polubownym. Ponadto polska spółka zwróciła się do sekretariatu sądu polubownego o wyznaczenie tylko jednego arbitra, aby „nie podrażać" postępowania przed

sądem polubownym. Strona pozwana się temu nie sprzeciwiała. Pozwana niemiecka spółka w toku postępowania przed sądem polubownym podniosła jedynie zarzut, że sąd ten nie ma kompetencji do rozstrzygnięcia sporu, ponieważ umowa o arbitraż jest nieważna. Sąd polubowny nie podzielił w toku postępowania zarzutu pozwanej, stwierdził, że ma kompetencję do rozstrzygnięcia sporu, i dalej prowadził sprawę. Ostatecznie sąd arbitrażowy zasądził od pozwanej na rzecz powodowej spółki 30 000 € tytułem odszkodowania z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania.

Polska spółka wezwała swojego niemieckiego kontrahenta do uiszczenia zasądzonej kwoty, ten jednak odmówił zapłaty. Wobec tego Jan Kowalski i Wspólnicy Import – Eksport Sp. k. zdecydowała się na podjęcie kroków w celu przymusowego wyegzekwowania należności od pozwanej. Dlatego też złożyła do sądu w Monachium wniosek o stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego wraz z oryginałem orzeczenia i jego tłumaczeniem oraz oryginał umowy o arbitraż. Niemiecka spółka złożyła wniosek o odmowę stwierdzenia wykonalności orzeczenia sądu polubownego, z uwagi na to, że skład sądu arbitrażowego był niezgodny z umową stron.

W oparciu o powyższy stan faktyczny wskaż:

1. Czy sąd polubowny może orzekać o swojej kompetencji do rozstrzygnięcia sporu.
2. Prawo właściwe dla umowy o arbitraż.
3. Prawo właściwe dla postępowania przed sądem polubownym.
4. Czy sąd niemiecki stwierdzi wykonalność zawartego wyroku sądu polubownego.